

10
ROČNÍK 13

5. prosince 2003

V ČÍSLE:

Ministryně školství vyznamenala prof. A. Lebedu • Multimediální učebna polonistiky otevřena • Otázka pro PhDr. R. Hladkého • Jak podporují protestní akce AS fakult UP? • Diskuse, názory, ohlasy • Četba na pokračování

*„Věříme, že pokud duch vysokých škol nedojde pokoje, bude bloumat po kraji s rukou trestající...“ zaznělo před obřadem zpopelnění českých vysokých škol, kterým vyvrcholil kostýmovaný pohřební průvod, jenž se 2. 12. 2003 vydal centrem Olomouce. Olomoucký pohřeb následoval po popravě VŠ v roce 2001, kdy byly některé vysoké školy s diagnózou velké-
ho podfinancování štáty.*

(Další informace viz níže.)

Text a foto -map- ►

Vysoké školství zpopelněno

■ Před dvěma lety studenti a pedagogové Univerzity Palackého symbolicky popravili nejen všechny její fakulty, ale také Ostravskou univerzitu a Slezskou univerzitu v Opavě. Protože se ale problémy vysokých škol, související s nedostatečným financováním, fatálně zvěštily, přistoupili vysokoškolská pedagogové a jejich studenti z iniciativy Akademického senátu FF UP a VOS FF UP k dalšímu a konečnému řešení – 2. 12. 2003 zpopelnili všechny české vysoké školy, a to bez ohledu na to, zda projevily zájem. *Nechceme vysoké školy, chceme spokojenou vládu! Chtějí nás pohřbit, my nechceme umřít!* S těmito hesly opouštěl kostýmovaný průvod sestávající z řad studentů, pedagogů a ostatních protestujících nádoři Informačního centra UP. V jeho čele, za vydatné podpory dr. W. Engelbrechta, předsedy AS FF UP, putovala rakev s popravenými vysokými školami. Všichni, kdo se přišli rozloučit s Univerzitou Palackého, doprovázeli rakev za zvuku smutečních pochodů nejprve Univerzitní ulicí s krátkou zastávkou u Cyrilometodějské teologické fakulty. V průběhu druhého zastavení, na Dolním náměstí, hlásal předseda Akademického senátu FF UP o svizelné finanční situaci veřejných vysokých škol. *V příštím roce poputuje do resortu školství asi 90 mld. korun, což je asi 10 % z celkového státního rozpočtu, z toho 22 % případně vysokým školám. V zemích EU se do školství dostává každoročně 30 % státního rozpočtu.*

Dokončení na str. 7

Skupina přírodovědců vyzývá ke zvýšení kvality

■ Ojediněným způsobem se rozhodlo přispět k oslavám 50. výročí založení Přírodovědecké fakulty UP několik jejích pracovníků: konkrétní návrhy chtějí přispět ke zvýšení kvalitativní úrovně vědecké a výzkumné činnosti fakulty i celé univerzity. Svou výzvu s názvem *Olomoucká výzva jinak: Třikrát a dost*, obsahující např. požadavky na zpřísnění kritérií hodnocení publikační činnosti a získávání vědeckých hodností i na systematickou evaluaci pedagogů, zaslali děkanovi PŘF UP i rektorce UP a umístili ji i na webových stránkách UP: *Místo „Olomoucké výzvy“, která naši univerzitu v očích ostatní odborné veřejnosti pouze zesměšnila (soudě dle reakcí kolegů z jiných univerzit, s nimiž jsme mohli o problému diskutovat; požadavek vyšší finanční podpory nepůsobí dvakrát věrohodně, funguje-li univerzita jako neefektivní černá díra, která toho hodně spotřebuje, ale nic nevyprodukuje), by se měla především univerzita a její vedení samy snažit, aby si UP co nejdříve získala respekt jako UNIVERZITA – tedy litní výukové a odborné pracoviště, které není zdaleka pro každého.*

(Plný text výzvy „Olomoucká výzva jinak: Třikrát a dost“ viz str. 6.)

Přírodovědecká fakulta oslavila padesátileté výročí

■ Paegas aréna olomouckého Regionálního centra se 28. 11. 2003 stala místem oslav 50. výročí Přírodovědecké fakulty v Olomouci. Jak v průběhu slavnostního shromáždění Vědecké rady a Akademického senátu PŘF UP připomněl ve své řeči děkan

PŘF UP prof. L. Dvořák, CSc., obory přírodních věd sice byly v Olomouci pěstovány již na staré univerzitě (tehdy se především jednalo o matematiku, fyziku, přírodopis a astronomii), v zákonu Prozatímního Národního shromáždění (21. 2. 1946) o obnovení olomoucké univerzity samostatná Přírodovědecká fakulta místo nenašla. Důvod tohoto verdiktu byl spatřován ve vysokých finančních nákladech, jež k zřízení této fakulty byly potřebné. Situace doznala změn teprve s prvním rektorem obnovené UP prof. J. L. Fischerem a děkany tehdejší Pedagogické fakulty, jejíž ústavy matematiky a deskriptivní geometrie, fyziky, chemie, botaniky, zoologie, paleontologie a mineralogie a petrografie se staly počátkem budoucího systematického studia přírodních věd. V roce 1953 byla v Olomouci zřízena Vysoká škola pedagogická (VŠP) s fakultami přírodních věd a společenských věd; vznik samostatné fakulty, na níž tehdy studovalo asi 500 studentů a působilo pět profesorů, pět docentů a 17 odborných asistentů, však lze spojovat

teprve s datem 1. 9. 1953. Po sloučení VŠP s UP v roce 1958 byly názvy fakult změněny na Přírodovědeckou a Filozofickou. Přechod fakulty do svazku UP měl mnoho příznivých dopadů: vedle studia učitelství bylo na jednotlivých oborech zahajováno specializované neučitelské studium, což vedlo k profilaci vědecké práce, fakulta se přestěhovala do většího prostoru, přibývalo učitelů, přijímání byli také první vědeckí pracovníci, zvyšoval se počet studentů a zlepšovalo se vybavení výukových laboratorí i laboratorí pro vědu a výzkum. Prof. L. Dvořák, CSc., zmínil ve své řeči také přelomové datum – listopad roku 1989 – díky němuž mohli na

fakultu přicházet kvalitní, mladí pracovníci, podstatně větší důraz se začal klást na vědeckou práci učitelů a studentů, zřetelně zlepšení zaznamenalo i materiální vybavení pracovišť, do výuky začaly pronikat moderní postupy, habilitační a profesorská řízení začali úspěšně absolvovat i mladší učitelé. *V současné době studuje na Přírodovědecké fakultě UP asi 2 000 studentů, působí zde 30 profesorů, 45 docentů, 113 odborných asistentů a asistentů a 61 vědeckých pracovníků*, sdělil účastníkům oslav závěrem. Poté předal zlatou medaili UP Za zásluhy o rozvoj UP emeritním děkanům fakulty – prof. J. Lasovskému, CSc., prof. O. Štěrbovi, CSc., a Pamětní medaili s dvojportrétem J. Dobrovského a Fr. Palackého bývalým děkanům prof. J. Zapletalovi, CSc., a prof. M. Laitochovi, CSc., a dále prof. J. Peřinovi, DrSc., doc. F. Petruškoví, CSc., doc. S. Šprincové, CSc., a doc. S. Trávníčkoví, CSc. Pamětní medaili k 50. výročí obnovení a znovuoživení olomoucké univerzity pak obdržel Ing. J. Žák, generální ředitel a předseda představenstva společnosti Farmak, a to za podporu rozvoje chemie na PŘF UP a v celém regionu. Zlatou medaili UP obdrželi také prof. E. Růžička, CSc., zakladatel olomoucké organické i analytické chemie (na snímku vlevo), zlatou medaili UP Za zásluhy o rozvoj UP obdržel z rukou rektorky UP prof.

-red-

Dokončení na str. 3

Ministryně školství vyznamenala prof. A. Lebedu

■ Ministryně školství mládeže a tělovýchovy ČR JUDr. P. Buzková vyznamenala 26. 11. 2003 prof. A. Lebedu, DrSc., předního botanika z Přírodovědecké fakulty UP, *Medailí MŠMT ČR I. stupně* a ocenila tak přínos a význam jeho vědecké práce v oblasti rostlinné patologie (fytopatologie).

Odbornou a vědeckou specializací prof. A. Lebedy, DrSc., vedoucího Katedry botaniky na PříF UP, je rostlinná patologie a nejrůznější aspekty týkající se variability interakcí rostlin a patogenů. Na tomto úseku vědecké činnosti již pracuje více než 25 let. I přesto, že měl v 70. a 80. letech minulého století ztížené podmínky působení, díky své pili, cílevědomosti, houževnatosti a hlubokému zájmu o svůj obor vědeckého poznání se postupně vypracoval na světově respektovaného vědeckého pracovníka v oblasti rostlinné patologie. Svůj rozhled, znalosti a kontakty v tomto oboru plně zúročil však až po roce 1989, kdy

se plně a bez potíží mohl věnovat vědecké oblasti podle svého zájmu a zaměření. Celospolečenské změny po roce 1989 mu rovněž umožnily, aby se zapojil do vysokoškolské pedagogické činnosti, což završil svým přechodem na Univerzitu Palackého v Olomouci v roce 1994. Ve svých 52 letech publikoval prof. Lebeda již okolo 170 vědeckých prací, jež vyšly z více než 85 % v téměř 40 různých renomovaných zahraničních vědeckých časopisech. O jeho neobyčejné publikační aktivitě svědčí i více než 400 ostatních publikačních aktivit.

K největším vědeckým přínosům prof. A. Lebedy pro teoretickou a praktickou fytopatologii patří výsledky, jichž dosáhl při studiu interakcí u houbových patogenů zeleniny. Nejpresvědčivějším dokladem významu jeho prací pro praktické šlechtění je přiznání spoluautorství u sedmi odrůd zelenin.

-red-

„Slyšet jinak – třikrát jinak“

■ Hledání nových možností rozvoje dětské kreativity a aktivního zapojení žáků do hudebně tvůrčích procesů v rámci předmětu hudební výchova, a to bez ohledu na jejich hudební, sociální a kulturní zkušenosti, znalosti, schopnosti a dovednosti, bylo hlavním tématem třídenního kurzu (18.–20. 11. 2003), který pod názvem

Slyšet jinak – tvořivost a improvizace v hudební výchově na zvláštních školách uspořádala Katedra hudební výchovy PdF UP v rámci programu Erasmus-Socrates. Jednalo se o třetí etapu dlouhodobého projektu *Slyšet jinak*, která tématicky úzce navázala na dva loňské kurzy zaměřené na problematiku kreativity v hudební výchově na středních a základních školách. Kurz bezprostředně vycházející z rakouského programu *Klangnetze* vedl prof. J. Gründler z Institutu pro elektronickou hudbu a akustiku (IEM) při Universität für Musik und darstellende Kunst v Grazu spolu s lektorským týmem složeným z řad hudebních skladatelů, interpretů a pedagogů – doc. I. Medek, Ph.D., děkan HF JAMU v Brně, MgA. Mgr. V. Zouhar, Ph.D., proděkan PdF UP, Mgr. V. Ševčíková, Ph.D., odb. asistentka KHV PdF Ostravské univerzity a Mgr. J. Synek, odborný asistent KHV PdF UP. Součástí celé akce byl i závěrečný koncert frekventantů kurzu, na němž v Kapli Božího těla zazněla soudobá hudba v autorské interpretaci J. Gründlera a Ensemble Marian (HF JAMU Brno).

Záměr kurzu vycházel z týmové spolupráce, do níž byli společně s budoucími pedagogy (studenty PdF UP oborů Hudební výchova a Učitelství pro 1. stupeň ZŠ a speciální pedagogika) zapojeni i hudebníci a skladatelé (studenti Hudební fakulty JAMU). Šesti až osmičlenné pedagogicko-umělecké týmy studentů se pod dohledem a vedením lektorů v průběhu úvodních dvou dnů společně podílely na vytváření hudebních projektů, performancí a improvizací. Konkrétním výsledkem byla realizace pěti modelových hodin, ve kterých si účastníci kurzu měli možnost vyzkoušet vedení hodiny hudební výchovy zaměřené na rozvoj koncentrace, komunikace, improvizace a kreativity při respektování individuálních dispozic žáků 2.–6. tříd Zvláštní školy v Olomouci Řepčíně.

V závěrečné společné diskusi byla všem účastníkům dána příležitost ke konfrontaci názorů. Ve velmi živé a otevřené debatě zazněla dílčí i celková hodnocení průběhu kurzu, zajímavé postřehy i bezprostřední reakce na jednotlivá vystoupení. Názorový prostor na možnosti dalšího rozvíjení kreativity v hudební výchově se tu ukázal jako naprosto otevřený a zejména inspirativní jak pro frekventanty, tak pro samotné organizátory. Jednoznačně se tak potvrdil smysl a oprávněnost konání příštích kurzů *Slyšet jinak*.

-js-, foto -vz-

Slavnostní otevření multimediální učebny polonistiky na FF UP

■ Dne 27. listopadu t. r. byla v prostorách sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP ve Vodární ulici slavnostně otevřena další multimediální učebna

na Filozofické fakultě. *Otevřená polyfunkční laborator polonistiky* bude sloužit jak pro výuku a samostatnou přípravu studentů a doktorandů sekce, tak jako místnost pro pořádání konferencí. Architektonické řešení učebny, jež je dílem Ing. M. Axmana, optimalizuje spojení klasické výuky s výukou a samostatným studiem prostřednictvím elektronických informačních zdrojů, v tomto případě zejména polských internetových stránek a satelitních televizních programů. Otevření učebny, vybudované na základě rozvojového projektu prof. M. Sobotkové, ČSc., (na snímku vlevo) díky kapitálové podpoře FRVŠ a značnému finančnímu vkladu FF UP, se vedle představitelů vedení FF UP účastnil též generální konzul se sídlem v Ostravě a zplnomocněný ministr Polské republiky A. Kaczorowski (na snímku druhý zleva).

-red-, foto -tj-

Naši chemici informovali

■ Osm chemických pracovišť UP se dohodlo a v organizační spolupráci s olomouckou pobočkou České společnosti chemické uspořádalo užitečný seminář (26. 11.). Jeho cílem bylo vzájemně se informovat o tom, jaká mají pracoviště výzkumná zaměření a přístrojové vybavení, jakých metod užívají ve své výzkumné práci a výklad ilustrovat vybranými výsledky. V některých případech se dostalo i na informaci o získaných grantech a o titulech časopisů, ve kterých jsou publikovány vědecké výsledky pracoviště. Mezi prvním a druhým blokem časově limitovaných přednášek byla půlhodinová přestávka k volné diskusi při kávě a k navázání osobních kontaktů.

Odezněly zprávy pracovníků PříF UP z Katedry analytické chemie (prof. Lemr), Katedry anorganické chemie (dr. Pavlíček), Katedry biochemie (docenti Šebela a Frébort po úvodním slovu prof. Peče), Katedry fyzikální chemie (prof. Lasovský) a Katedry organické chemie (doc. Hlaváč). Ve druhé části semináře následovala sdělení z Ústavu lékařské chemie a biochemie LF UP (prof. Šimánek), Laboratoře růstových regulátorů PříF UP ÚEB AV ČR (prof. Strnad), Laboratoře syntézy a strukturní analýzy CITT UP (doc. Trávníček). Program ukončilo sdělení doc. Hradila o výzkumném a výrobním zaměření firmy Farmak, a. s., Olomouc, orientovaném na vývoz do USA.

Na seminářích v aule PříF UP se sešlo několik desítek zájemců, mezi nimi i já, z přesvědčení sympatizant chemiků – biovědy včetně medicíny by byly bez interakce s chemií, jejími poznatky a metodami o sto let pozadu. Účast na prezentacích a několik rozhovorů mě přivedlo k těmto závěrům:

1. Chemická pracoviště UP disponují moderní přístrojovou technikou a ovládají laboratorní metody užívané ve světě v současné době.
2. Dosahují takových výsledků, které přitahují a otiskují mezinárodní odborné časopisy s úctyhodnými IF.
3. Pracoviště mají jasnou koncepci výzkumu, a to aktuální i výhledovou.

4. Vědeckovýzkumná práce a nákup přístrojů jsou podmíněny granty, bez nichž by výzkumná práce možná nebyla.
5. Zdá se, že naše chemická pracoviště už nejsou ohrožena syndromem stárnutí pedagogického kolektivu – jsou tam mladí docenti a profesori obklopeni doktorandy.
6. U většiny pracovišť je zřejmá generační kontinuita tématického zaměření výzkumu. To svědčí o vůli a schopnosti vedoucích pracovníků připravit a vychovat své spolupracovníky a pokračovatele ve vědeckém výzkumu – základ toho, čemu říkáme vědecká škola.
7. Cílem semináře byla také nabídka spolupráce, aby moderní přístrojový park a zavedené technologie byly co možná nejvíce využívány a přinášely hodné výsledky, neboť poločas jejich produktivního fungování je poměrně krátký a budou za pár let nahrazeny sofistikovanějšími přístroji nové generace.
8. Není pochyb, že obory chemie náleží na UP k nejsilnějším; mají progresivní vývojovou tendenci a přínášejí výsledky na mezinárodní úrovni.

Prof. M. Hejtmánek

OTÁZKA PRO PhDr. R. HLADKÉHO

V posledním čísle Žurnálu UP jsme informovali o tom, že PhDr. R. Hladký podal rezignaci na funkci ředitele AFO 2004. Během týdne však došlo k dalším jednáním, jejichž výsledkem je souhlas PhDr. R. Hladkého s jeho definitivním jmenováním ředitelem příštího ročníku AFO.

Jaké záruky vám UP nabídla, že jste svou rezignaci na funkci ředitele příštího ročníku AFO vzal zpět?

PhDr. R. Hladký: *Domnívám se, že by se vyjádřit mohla paní rektorka, která mne ke změně postoje vyzvala společně s děkanem. Pravdou je, že jsem se opakovaně sešel s děkanem FF UP doc. I. Bartečkem, aby potvrdil svůj závazek z Kolegia rektorky a dal pokyn ke stornování faktury za „pronájem“ Konviktu. Pro další ročník jsem navrhl, aby UP jako jedinou dotaci na AFO uvolnila z centrální rezervy potřebnou část finančních prostředků na pokrytí služeb spojených s využíváním Konviktu, a to podle*

ceniku, který FF a PdF připravují. Dostalo se mi poté i opakovaného ujištění od paní rektorky, že UP považuje AFO za celouniverzitní akci, na jejímž konání má univerzita vážný zájem. Kolegiem rektorky přijatý termín 4.–7. 10. 2004 i místo konání v Uměleckém centru univerzity vyhovují a fakulty i jednotlivá pracoviště je budou respektovat. Děkan FF a PdF udělají takové kroky, aby výuka nebránila uskutečnění festivalu v Uměleckém centru UP (Konviktu).

-red-

Z konference O divadle na Moravě a ve Slezsku

■ Ve dnech 20.–22. 11. proběhla v prostorách Uměleckého centra UP teatrologická konference s názvem *O divadle na Moravě a ve Slezsku*. Akci pořádala jako jeden z výstupů výzkumného projektu *Kultura a historie Moravy* Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP.

Konference po více jak třicetileté přestávce navázala na podobně koncipované setkání, které se na půdě UP uskutečnilo na počátku 70. let. Ve dvou konferenčních dnech se ve filmovém sále UC UP setkali významní čeští, polští a rakouští teatrologové, dramaturgové a literární vědci, pedagogové, studenti i tvůrci z umělecké praxe, aby zhodnotili výsledky svých několikaletých výzkumů v oblasti divadla na Moravě a ve Slezsku.

Konference byla tematicky rozdělena do několika bloků, jež nabídly řadu zajímavých a pro současný výzkum i příznačných témat. Otázkám možnosti bádání a metodologii výzkumu divadla na Moravě a ve Slezsku věnovali pozornost zejména B. Srba (JAMU Brno), T. Lazorčáková, J. Štefanides, (oba FF UP Olomouc) či S. Pracná (Opava), velká část příspěvků pak byla zaměřena především na historii divadla a jednotlivých souborů v různých městech Moravy a Slezska. Na vývoj divadla v Olomouci se soustředily příspěvky S. Jaškové, A. Štěrbové (obě FF UP) nebo J. Hilmery (Praha), s dějiny brněnské divadelní scény účastníci obeznámily např. M. Havlíčková (JAMU Brno), K. Kovářová (FF MU Brno), L. Suchá a B. Štarhová (FF UP). Mezi dalšími příspěvky zaujala např. pojednání o působení HaDivadla v Prostějově (J. Roubal, FF UP), o rituálních tendencích v inscenacích J. A. Pitinského (D. Javornická, FF UP) nebo o německém divadle v Opavě (M. Zbavitel).

Rada příspěvků přispěla k objasnění historického kontextu vztahů mezi českou a německou divadelní kulturou (H. Haider-Pregler a K. Wessely, Vídeňská univerzita, Vídeň), především současným vzájemným vztahům českého a polského divadla se věnovala

ly M. Pindórová, E. Tomaszewska (Slezská univerzita, Cieszyn), A. Olmová-Jarntová (Těšínské divadlo, Český Těšín) nebo P. Bergmannová (FF UP).

Účastníci akce se mohli přesvědčit, že výzkum divadla na teritoriu Moravy a Slezska není odkázán pouze na bádání odborníků tohoto regionu. Zájem o konferenci projevil – jak jsme se již zmínili – také badatelé z Vídeňské univerzity z Rakouska nebo ze Slezské univerzity – pobočka Cieszyn – z Polska. (Je škoda, že kvůli onemocnění nedorazili také další kolegové z německých univerzit.) To také potvrzuje i jeden z významných poznatků konference – tedy že se Morava a její divadlo vymezily jako výrazný multikulturní prostor, ve kterém se střetávají a ovlivňují rozmanité vlivy jednotlivých evropských kultur. V diskusích v průběhu konference pak příspěvatelé hodnotili především jeden nelichotivý stav, typický nejen pro oblast Moravy – tedy výraznou absenci významnějších divadelních výzkumných institucí či jiných badatelských center. Ale budme optimističtí: jednou z takových institucí by se v budoucnu mohlo stát např. Dokumentační centrum Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP, které sídlí rovněž v budově UC UP.

Konference byla rovněž doplněna poutavým doprovodným programem. V rámci čtvrtého slavnostního zahájení uvedl významný český divadelní fotograf J. Krejčí (na snímku) ojedinělou výstavu scénografických návrhů svého otce Eduarda Krejčího, která se vztahovala k meziválečnému období Divadla ve Znojmě a přední čeští historikové scénografie právě tyto návrhy řadí mezi záležitosti srovnatelné s výboji české pražské meziválečné avantgardy. Na vystoupení J. Krejčího, které by se dalo označit jako takové malé samostatné představení a především jako jedinečný emocionálně silný zážitek, pak v pátek večer navázalo představení *Prázdný prostor*, které se studenty Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP nejen pro tuto příležitost připravila režisérka a pedagožka brněnské JAMU O. Melešková-Smilková.

Příspěvky z konference budou publikovány ve sborníku, který by se měl objevit v příštím roce.

Mgr. P. Bergmannová, KTDDU FF UP, foto -tj-

Reflexe praktických zkušeností

■ Již potřetí se 11. 11. 2003 v aule Pedagogické fakulty UP sešli absolventi Katedry speciální pedagogiky se svými učiteli a studenty prezenčního studia v rámci semináře, jehož cílem bylo porovnání zkušeností z praxe s požadavky a obsahem učiva a vědomostí získaných studiem. Tato reflexe byla ve svém třetím ročníku zaměřena do oblasti psychopedie. O zájmu sledovaného tématu svědčí vysoká účast studentů současných i dřívějších.

Seminář zahájila doc. A. Peutelschmiedová, Ph.D., a v diskusi vystoupila i vedoucí Katedry speciální pedagogiky prof. L. Ludiková, CSc., která zhodnotila účast i vystoupení jednotlivých studentů.

Hlavní podíl na diskusi měli absolventi studia, kteří seznamovali své posluchače s problematikou stávajících pracovišť a s vlastními zkušenostmi s aplikací vědomostí a metodicko-didaktických dovedností na konkrétních pracovištích. Zkušenostmi z praxe v zahraničí obohatil seminář dopis, který na jednání zaslal absolvent pracující v současnosti ve Švýcarsku.

Z veškeré diskuse vyplynula aktuální potřeba permanentního doplňování praktických dovedností a metodických námětů, zejména pro práci s osobami s těžším mentálním postižením.

Seminář se ukázal přínosný jak pro studenty denního studia, tak pro absolventy, kteří si mohli vyměnit aktuální zkušenosti, ale také pro vyučující, pro které se stal inspirací pro další práci.

Mgr. G. Smečková, interní doktorandka Katedry speciální pedagogiky PdF UP

Stručně

Katedra muzikologie FF UP uspořádala ve dnech 24.–25. 11. vědeckou konferenci na téma „*Hudba v Olomouci II – historie a současnost. In honorem Robert Smetana*“, která se uskutečnila v Uměleckém centru UP v rámci projektu „Výzkum historie a kultury Moravy jako modelu pro existenci euro-regionu“.

V Galerii Zbrojnice (IC UP, Biskupské nám. 1) byla 25. 11. zahájena výstava *Krásná kniha* – nakladatelství Bonaventura – Václav Beneš, Praha, kterou uspořádala Filozofická fakulta UP ve spolupráci s Informačním centrem UP. Výstava potrvá do 22. 12. 2003 (otevřeno: Po–Pá od 9 do 17 hod.).

Kreativní Frauen in Wien – tak se nazýval pořad, který 27. 11. zorganizovalo Rakouské kulturní fórum v Praze ve spolupráci s Rakouskou knihovnou FF UP v aule FF UP. S osudy dvou významných osobností – spisovatelky M. von Ebner-Eschenbach a první nositelky Nobelovy ceny za mír z roku 1905 B. von Suttner, rozené hraběnky Kinsky, seznámila vídeňská publicistka dr. B. Schiferer.

V rotundě PF UP se 24. 11. uskutečnila veřejná přednáška prof. E. Rekoshe (viz foto), profesora Columbia University New York a ředitele Public Interest Law Initiative v jejím Budapeštském centru, na téma „Public Interest Law“.

Ve velké zasedací síni Rektorátu UP se 27. 11. sešli s rektorkou UP prof. J. Mačákovou **studenti UP se zdravotním postižením**. Tématem schůzky byly aktuální problémy, se kterými se handicapovaní při studiu na UP setkávají.

V sobotu 29. 11. zvala Univerzita Palackého zájemce o studium na tradiční každoroční **Den otevřených dveří**. Od 9 do 13 hod. měli návštěvníci jednotlivých fakult a pracovišť UP možnost seznámit se s nabídkou studijních oborů, podmínkami přijímacího řízení a získat další užitečné informace.

Na téma **Vysoké školy v období tzv. normalizace 1969–1989** přednášel na Katedře politikologie a evropských studií FF UP 2. 12. PhDr. P. Urbášek, ředitel Archivu UP.

Akademický senát UP měl na programu svého zasedání 3. 12. pravidla dělení neúčelových dotací MŠMT na UP, diskusi o principu tvorby mzdové tabulky, informace z RVŠ aj.

-red-, foto -tj-

Přírodovědecká fakulta...

Dokončení ze str. 1

J. Mačáková, CSc., také současný děkan PříF UP prof. L. Dvořák, CSc.

Olomoucká Přírodovědecká fakulta se výrazně podílí na vědecké a tvůrčí činnosti UP. Má zhruba deset tisíc absolventů, z nichž většina se velmi dobře uplatňuje na trhu práce. Cílem mnohých akademických pracovníků je porovnatelnost fakulty v evropském měřítku.

Účastníci oslav, jež byly spojené také s Dnem otevřených dveří UP, zhlédli audiovizuální pásmo prezentující obory pěstované na PříF UP, zdraví přednesl rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., Mons. J. Graubner, arcibiskup olomoucký, a hejtman Olomouckého kraje Ing. J. Březina.

Oslavy pokračovaly pracovním seminářem, jehož ústředním tématem bylo zapojení Přírodovědecké fakulty do hospodářského života a spolupráce s průmyslovým a komerčním sektorem.

M. Hronová, foto -tj-

Klub Evropanů Olomouckého kraje a Univerzita Palackého pořádají v pondělí 15. 12. 2003 se v 18.30 hodin v auditoriu Uměleckého centra UP diskusní večer z cyklu

Večery s Evropany.

První večer bude zaměřen na téma **Olomoucký kraj v Evropské unii.** Hostem bude **Ing. J. Březina,** hejtman Olomouckého kraje.

Volný cyklus diskusních večerů, který od prosince 2003 začíná pořádat občanské sdružení Klub Evropanů Olomouckého kraje ve spolupráci s UP má za cíl umožnit akademické obci a širší veřejnosti pravidelná setkání se zajímavými osobnostmi z oblasti veřejného, hospodářského, akademického a kulturního života, které mají co říci nejen k otázkám bezprostředně souvisejícím se vstupem naší země do Evropské unie, ale také k tématům, která souvisejí s Evropou a evropanstvím v nejširším smyslu – historickém, filozofickém a kulturním.

Člověk, místo, setkání

■ Ve dnech 14.–16. 11. se konal v budově Uměleckého centra UP na Katedře výtvarné výchovy PdF UP výtvarný workshop s přednáškami s názvem *Člověk, místo, setkání*, který vedli V. Cigler (na snímku vlevo) a M. Motyčka (zcela vpravo).

V. Cigler, profesor ateliéru *Sklo v architektuře* na VŠVU v Bratislavě, významná osobnost českého umění, je mezinárodně uznávaným umělcem v oboru skla především svými skleněnými objekty, šperky, prostorovými instalacemi, projekty a projekty staveb v krajině (vodní chrám, klášter v poušti, místa meditace...).

Michal Motyčka absolvoval studia architektury a atelier *Sklo v architektuře* u prof. M. Karla na VŠUP v Praze. Mezi jeho realizované projekty patří například Sovovy mlýny v Praze, výstava Václav Cigler a absolventů v Mánesu a ve Slovanském institutu v Praze, dále pak v NG v Bratislavě.

V pátek probíhaly veřejné přednášky ve dvou cyklech, kterých se zúčastnilo asi 30 posluchačů. Ve workshopu pracovalo 15 studentů Katedry výtvarné výchovy. Setkání studentů s V. Ciglerem a M. Motyč-

kou a seznámení se s jejich tvorbou se stalo pro mnohé novým impulsem pro vnímání umění i procesu tvorby a pro rozvoj životní filozofie.

Díla byla zakončena instalací výstavy, která probíhá v Galerii Konvikt do konce tohoto roku.

Mgr. MgA. J. Šindelová, KVV PdF UP, foto -tj-

Setkání nad řeckými a latinskými texty

■ V nedávno otevřeném sídle Českého katolického biblického díla v Dolanech u Olomouce se ve dnech 21. a 22. 11. sešlo asi dvacet studentů CMTF UP a teologického konviktu k četbě řeckých a latinských textů. Ve skupině, která se věnovala Novému zákonu, se účastníci zabývali úryvky z Janových listů a Markova evangelia a pasážemi o uzdraveních z Lukášova evangelia a Skutků apoštolů. Řečtina byla pak zastoupena ještě apokryfním *Tomášovým evangeliem*. Mezi nabízenými latinskými texty byl Cypriánův spis *De unitate ecclesiae*, některé hymny Ambrože Milánského a zápis z přednášky o ustanovení eucharistie, kterou přednesl pražský dominikán a Husův před-

chůdce Jindřich z Bitterfeldu. Dalším textem bylo vyprávění o Sedmispáčích zaznamenané ve *Zlaté legendě*, jejímž autorem je osmý janovský arcibiskup Jacobus de Voragine. Příjemná atmosféra a užitek ze studia jsou povzbuzením pro pokračování v již několikaleté tradici – na skloněk letního semestru se totiž plánuje další setkání nad texty, tentokrát hebrejskými.

Mgr. P. Čermuška, Katedra biblických věd CMTF UP

Z jednání Kolegia rektorky UP

■ Kromě informací o průběhu Academia filmu Olomouc 2003 (viz ŽUP č. 9, str. 2), se členové KR UP 19. 11. věnovali přípravě výzkumných záměrů, k níž předložil prorektor UP pro vědu a výzkum prof. M. Mašláň soupis hlavních informací. Jeho návrh konkrétního harmonogramu jednotlivých kroků KR UP schválilo (do 6. 2. 2004 vypracovat projekty, které projedná Vědecká rada UP 16. 2. 2004; termín odevzdání definitivní verze na oddělení vědy RUP 25. 2. 2004).

Prorektor Horák názorně předvedl ve STAGu program studijního plánu, se kterým je možné se seznámit na adrese <https://pils.upol.cz:8443/vsp/index.php>. Upozornil na nedostatky, kterých se dopouští pracovníci zodpovědní za naplňování databáze. Jedná se pouze o prohlížecí program, který upozorňuje na chyby. Uloženo prorektorů Rehanoovi projednat na pedagogické komisi dne 25. 11. 2003.

Rektorka UP prof. J. Mačáková předala informaci rektora UK prof. I. Wilhelma z jednání rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny ČR, na kterém poslanec Kraus navrhl, aby částka 430 mil. Kč z kapitoly MŠMT byla převedena do kapitoly všeobecné pokladní správy. Informovala rovněž o konání 2. ročníku celostátní studentské konference *Role studenta v občanské společnosti*, která se uskutečnila 27.–28. 11. 2003 v Centru VUT v Brně a o o holandsko-americkém vzdělávacím programu *The Executive Program* (TEP).

Prorektor UP prof. M. Mašláň požádal děkány o zajištění souhlasu fakultních vědeckých rad s členstvím pověřeného pracovníka v komisi pro výběr přednášejícího *Výroční přednášky k poctě J. L. Fischera v roce 2004*.

Děkani byli rovněž vyzváni prorektorkou UP doc. M. Hirschovou k výběru kandidáta pro udělení stipendia Statutárního města Olomouc.

Předseda AS UP MUDr. Z. Zlámal informoval o aktivitách předsedů akademických senátů vysokých škol ve vztahu k reformě a konkurenceschopnosti VVŠ po vstupu do EU.

Ze zápisu KR UP vybrala

-mav-

Seminář ke grantovému projektu

„Učitelství pro mateřské školy“

■ V podzimním dnu 20. 11. 2003 se v odpoledních hodinách na Pedagogické fakultě UP uskutečnil seminář, jehož problematika byla zaměřena na závěry grantového projektu z *Programu na podporu a rozvoj vzdělávací činnosti veřejných vysokých škol*. V letošním kalendářním roce řešitelský tým pod vedením vedoucí Katedry primární pedagogiky doc. A. Nelešovské, CSc., zaměřil svou pozornost na vytvoření navazujícího prezenčního magisterského studijního programu *Učitelství pro MŠ*, který by navazoval na akreditovaný program bakalářský.

Semináře se zúčastnily spolu s hlavní řešitelkou a spoluřešitelkami také spolupracující ředitelky a učitelky mateřských škol olomouckého regionu. Všechny přítomné byly seznámeny s koncepcí nově navrženého magisterského studijního programu *Učitelství pro MŠ* a jeho dokumentací a v diskusi měly možnost podat podněty a připomínky pro jeho konečnou podobu. Dále se účastnice semináře zabývaly výsledky anonymní ankety pro ředitele a učitele MŠ a aktivitami členek řešitelského týmu. Byla též zhodnocena úvodní pedagogická praxe studentů prezenčního oboru *Učitelství pro MŠ* a prodiskutovány otázky dalších možností pro vzájemnou spolupráci. Po podnětné diskusi se v závěru semináře formulovaly další vize reciproční spolupráce mateřských škol a Katedry primární pedagogiky a byly stanoveny závěry z celého jednání.

Seminář byl zhodnocen jako velmi podnětný i vzhledem k bohaté diskusi, která mimo jiné obsahově pronikla i do specifické sféry problematiky současné pedagogické praxe na mateřských školách.

-mr-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Jaká je podpora protestních akcí ze strany akademických senátů jednotlivých fakult UP?

V souvislosti s protestními akcemi, které inicioval Akademický senát FF UP a VOS FF UP jsme se obrátili na předsedy akademických senátů ostatních fakult UP s následujícími otázkami:

1. **Ve středu 19. 11. se konal v aule FF UP protestní mítink k financování českých vysokých škol, který svolal Akademický senát FF UP. Podpořil senát vaší fakulty nějakou formou tuto protestní akci? Zúčastnili se jí členové akademické obce vaší fakulty?**

2. **Na úterý 2. 12. je připravován protestní happening „Pohřeb českých vysokých škol“ (nádvorní Zbrojnice, průvod městem), který připravují zástupci akademické a studentské obce FF UP. Podpořil senát vaší fakulty tento protest a jak? Budou se členové akademické obce vaší fakulty účastnit veřejného protestního shromáždění zástupců vysokých škol o den později v Praze?**

Mgr. M. Černý, Ph.D., odstoupivší předseda AS Právnické fakulty UP: Ad 1) *Akademický senát PF UP nijak výslovně nepodpořil akci senátu FF UP dne 19. 11. Účast na protestních shromážděních je realizace sdružovacího práva garantovaného Listinou základních práv a svobod. Senát PF UP nemůže do tohoto práva nijak zasahovat. Já osobně jsem na této protestní akci nebyl, neboť má účast by byla nutně spojována se senátem, což mi s ohledem na konec funkčního období nepřípadalo vhodné. Volební období AS PF UP končí 30. 11. 2003.*

Ad 2) *Nedokážu předvídat rozhodování nového senátu po 1. 12.: případná podpora protestních akcí je věcí usnesení jeho nového složení a první zasedání nového senátu PF UP svolám jako předseda odstoupivcího až na 15. 12.*

Členové akademické obce PF UP se protestu v Praze zúčastnit jistě mohou. Ovšem zrušení výuky na ten den je jen v kompetenci děkana, o podobném záměru však nejsem informován.

Pozn. red.: Nový Akademický senát PF UP byl zvolen 26. 11. 2003. Jeho funkční období počíná 1. 12. 2003, na prvním jednání se sejde dne 15. 12. 2003.

Doc. R. Smahel, předseda AS Cyrilometodějské teologické fakulty UP: Ad 1) *Setkání dne 19. 11. 2003 bylo ze strany CMTF podpořeno rozšířením informace o jeho konání i konkrétním rozvíjením členů akademické obce CMTF.*

Ad 2) *Informace o protestním happeningu „Pohřeb vysokých škol“ je šířena v akademické obci CMTF osobně a také přes e-mailovou poštu. Členové akademické obce naší fakulty chtějí tuto akci podpo-*

řit svou přítomností. K účasti na veřejném protestním shromáždění v Praze dne 3. 12. 2003 se zatím nikdo nepřihlásil.

Prof. J. Riegerová, předsedkyně AS Fakulty tělesné kultury: *Senát FTK UP informoval (mimo další informační kanály) studenty i učitele o protestním mítinku na FF UP prostřednictvím studentské i učitelské senátní komory. Studenti a učitelé se účastnili podle svých možností. Úterní happening podpoříme svou účastí.*

O účasti na protestním shromáždění v Praze informována zatím nejsem, vše se však velmi rychle vyvíjí.

MUDr. Z. Zlámal, předseda AS Lékařské fakulty UP: *Protestního mítinku na FF se – pokud vím – členové akademické obce LF neúčastnili. Ne že by byli proti, ale myslím, že informace o mítinku na naší fakultě vůbec nebyla a navíc byla rádná výuka. Byla to aktivita Filozofické fakulty a měla také své specifity (požadavek jiného dělení dotace MŠMT), na které ostatní fakulty mohou mít jiný názor. Jistě však obecně všichni členové akademické obce – a to nejen LF, ale celé UP – podporují vše, co přinese zlepšení financování veřejných vysokých škol. To se týká obecně i odborářské manifestace 3. 12. v Praze. Víím, že tam někteří lidé, především z řad odborů, jedou. Nemám však o nich přehled ani já, a pokud víím, ani vedení LF, protože nás k této aktivitě nikdo neagitoval.*

(Dotazy byly odeslány před konáním olomouckého happeningu a veřejného shromáždění v Praze.)

Urologická klinika LF UP – výsledky, výhledy a problémy

Urologická klinika LF UP a FNO bude mít příští rok kulaté výročí – 40 let od založení. Klinika se stala nadregionálním centrem pro diagnostiku a léčbu urologických onemocnění včetně dětské urologie. Pod vedením zakladatele kliniky a jejího prvního přednosty, prof. J. Kučery, DrSc., zde vyrostla celá řada odborníků, kteří pracují nejen na klinice, ale i v celé řadě dalších nemocnic.

Urologie jako obor prošla díky moderním diagnostickým i léčebným technologiím revolučním vývojem. V současné době nabízí klinika svým pacientům služby na srovnatelné úrovni s předními světovými centry. Kromě klasických postupů se to týká i techniky a ekonomicky náročných postupů, jako jsou extrakorporální litotrypse urolitiáz¹, perkutánní² a transuretrální³ endoskopická operativa a laparoskopické⁴ operace nadledviny, ledvin i močovodu.

Vývoj se podařilo zachytit i ve strategii a technice léčení karcinomu prostaty a nádorového onemocnění močového měchýře, kde nabízíme kvalifikovanou péči i nemocným z dalších regionů. Počtem radikálních prostatektomií X, náhrad močového měchýře střevem, ale například i plastických operací močové pánvičky a močové trubice je klinika významná i na celostátní úrovni.

Důležitou součástí činnosti kliniky je i léčení dětí s urogenitálními problémy. Skupina dětské urologie poskytuje jak ambulantní superkonšální služby, tak i celé spektrum operační léčby. Centrum pro dětskou urologii je velmi dobře vybaveno diagnostickou technikou a např. v diagnostice funkčních poruch dolních močových cest poskytuje nadstandardní služby včetně videourodynamiky.

Výsledky výzkumu a vývoje

Mimořádnou pozornost věnujeme moderním diagnostickým i léčebným technologiím, a to i v rámci řešení grantů a vývojových úkolů. Klinika úzce spolupracuje s výrobcí zdravotnické techniky a např. vývoj urologické aparatury UROMIC byl pracovníky kliniky výrazně ovlivněn. Stejně tak jsme se účastnili i vývoje extrakorporálního litotryptoru⁵ MEDILIT, který se stal standardem pro léčbu urolitiáz⁶ v celé České republice. Od roku 1982 se zabýváme i ultrasonografickou diagnostikou, o čem svědčí celá řada prací, které pracovníci kliniky publikovali. Jedná se nejenom o intraluminální vyšetření, ale i o 3D rekonstrukci ultrasonografického obrazu, např. při posouzení stadia karcinomu prostaty. Díky spolupráci kliniky a specializovaného výrobce urologických ultrasonografů, dánskou firmu BK Medical, máme možnost zapůjčení nejnovějších výrobků a získání zkušeností s moderními diagnostickými postupy.

Výuka studentů a lékařů, kontinuální vzdělávání

Urologická klinika své zkušenosti využívá i při školení lékařů v rámci postgraduálního studia i celoživotního vzdělávání. Oblíbené a hojně navštěvované jsou kurzy urodynamiky, ultrasonografie i operativy včetně laparoskopie či náročné onkologické operativy.

Pracovníci kliniky překládají a vydávají v české mutaci elektronickou verzi vynikajícího časopisu European Update in Urology (<http://cus.upol.cz>), přednosta

je šéfredaktorem časopisu Česká urologie, který se stal platformou pro publikaci originálních prací českých i zahraničních urologů. Články aktuálního čísla jsou dostupné i na internetu. (www.ceskaurologie.cz). Tradiční konference s mezinárodní účastí „Praktická ultrasonografie“ (již 10. ročník – každý sudý rok) a „Praktická urodynamika“ v lichých letech se staly vítězkou organizačních schopností nejen členů kliniky, ale i dalších spolupracovníků z UP a FNO. Dalším oblíbeným setkáním nejen urologů je i Moravský urologický den ve Zlatých Horách, pro který připravujeme většinu vědeckého programu.

Pracovníci kliniky věnovali velkou pozornost moderním technologiím pro výuku. I díky grantu Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy se podařilo vybudovat vzorovou multimediální výukovou místnost a vytvořit moderní systém výuky. Výuka studentů je nyní koncentrována do třídy denního bloku v V. ročníku a snaha studentů o získávání nových poznatků je stimulována i pravidelným zkoušením pomocí elektronické zkušební aparatury.

Aktivní práce členů urologické kliniky se odrazila i na diplomatickém poli – kromě viceprezidenta má klinika ještě druhého zástupce ve výboru České urologické společnosti (www.cus.cz), má zástupce v Evropské radě pro urologii (www.ebu.com) i v komisii pro celoživotní vzdělávání OKU ČLK, ve výboru České společnosti pro ultrazvuk v biologii a medicíně (<http://csu.upol.cz>).

Významně zaměřeni pracovníci kliniky vychází ze strategických záměrů a týká se uroonologie⁷ a diagnostiky a léčby poruch funkce dolních močových cest. Při řešení grantů pomáhají i doktorandi. Jejich zájem o kombinované studium podstatně převyšuje možnosti kliniky, připravili jsme i podmínky a témata pro interní doktorandské studium.

Největším současným problémem Urologické kliniky je ekonomická situace zdravotnického provozu. Aktivně jsme se v rámci České urologické společnosti účastnili jak přípravy prvního bodového systému, tak i jeho – bohužel nepřijatých revizí. Na základě těchto zkušeností víme, že ekonomicky velmi náročná urologická zdravotnická péče není plně uhrazena. V současném systému proto přes veškerou snahu o úspory generujeme finanční ztrátu, která zatěžuje hospodaření FN Olomouc. Problémem, který čeká na řešení, je i role lékařů-residentů. Tito lékaři bez atestace přináší svou zdravotnickou činnost jen částečný přínos a náklady na jejich vzdělávání nejsou v rámci ekonomického systému zdravotnictví oceněny.

Současné nevyhovující prostorové a hygienické podmínky pacientů na lůžkových odděleních se zřejmě podaří vyřešit přestěhováním urologické kliniky do nové budovy chirurgických oborů. Operační sály a ambulantní provoz by se měly přestěhovat v roce 2004. Klinika by tak získala podmínky pro práci na současně úrovni. Domnívám se, že si to nejen naši pacienti, ale i lékaři, zdravotní sestry a další pracovníci zaslouží. V souvislosti s tím intenzivně připravujeme podmínky evropské certifikace kliniky jako výukového pracoviště, splňujícího náročné podmínky European Board of Urology⁸.

Doc. F. k Zátůra, přednostka Urologické kliniky LFUP a FNO, zaturaf@fnol.cz

Vysvětlivky:

¹ Extrakorporální (mimotělní) litotrypse (rozrušení) urolitiáz – používá k drcení močových kamenů rázovou vlnu, která se z přístroje šíří přes kůži měkkými tkáněmi bez jejich poškození, koncentruje se do kamene a ten rozruší na písek.

² Perkutánní – (přístup přes kůži), šetrný operační přístup kdy pronikáme úzkým kanálkem do dutého prostoru ledviny.

³ Transuretrální endoskopická operativa – přístup přes močovou trubici.

⁴ Laparoskopické operace – šetrná operace, operační nástroje se do bříšní dutiny zavádějí úzkými kanálky.

⁵ Extrakorporální litotryptor – přístroj pro léčení močových kamenů bez otevřené operace

⁶ Urolitiáza – močové kameny.

⁷ Uroonologie se zabývá nádory urogenitálního traktu.

⁸ European Board of Urology – nevládní organizace evropských specialistů, která sjednocuje požadavky na kvalifikaci a metody výuky.

Děkan Přírodovědecké fakulty UP vypisuje

výběrové řízení

na obsazení míst

- profesora pro obor Optika;
- dvou profesorů pro obor Analytická chemie;
- docenta pro obor Botanika;
- docenta pro obor Anorganická chemie;
- docenta pro obor Zoologie;
- požadavky: jmenování profesorem v daném nebo příbuzném oboru, u docentů jmenování docentem na základě habilitačního řízení;
- dvě místa odborných asistentů nebo asistentů pro Katedru informatiky; požadováno je vysokoškolské vzdělání v oboru Informatika nebo v příbuzném oboru, předpoklady pro vědeckou práci, vítána je pedagogická praxe, hodnost Ph.D., popř. zahájení doktorandského studia;
- docenta nebo odborného asistenta se zaměřením na didaktiku geografie a regionální geografii; u docenta je požadováno jmenování docentem na základě habilitace, u odborného asistenta vysokoškolské vzdělání v oboru (přednost mají uchazeči s hodností Ph.D.), nejméně 10 let praxe výuky zeměpisu;
- odborného asistenta pro obor Geometrie; požadována je alespoň tříletá učitelská praxe a hodnost Ph.D. nebo alespoň zahájené doktorandské studium;
- odborného asistenta se zaměřením na aplikovanou fyziku; požadována je hodnost Ph.D. a odpovídající praxe v zaměření na přístrojovou fyziku a metrologii;
- odborných asistentů pro Laborator růstových regulatorů; požadováno je ukončené doktorandské studium se zaměřením na buněčnou biologii a na využití chemických metod v biologickém výzkumu;
- odborného asistenta se zaměřením na matematickou analýzu nebo aplikovanou matematiku; požadována je hodnost Ph.D. v oboru;
- odborného asistenta se zaměřením na populační ekologii rostlin a využití statistických metod v biologii; požadována je hodnost Ph.D. a publikační činnost v uvedeném zaměření.

U všech uchazečů se předpokládá morální a občanská bezúhonnost.

Příhláškou doloženou životopisem, osobním dotazníkem, doklady o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete do čtyř týdnů po zveřejnění v tisku na osobní oddělení PrF UP, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc.

-přf-

Nabídka financování
zahraničního studijního pobytu

Nadace Konopa–Vohriska nabízí jednorázové stipendium ve výši 1 000 euro pro úhradu studijního nebo výzkumného pobytu v Německu.

Žádost musí obsahovat jméno, datum narození a plnou adresu žadatele, popis odborného zaměření, zamýšlené činnosti v Německu, a také určení plánovaného místa pobytu (univerzita, výzkumné pracoviště).

Stipendium bude uděleno poprvé v roce 2004, v naléhavém případě ještě v roce 2003.

Žádosti o stipendium zasílejte k rukám rektorky UP.
-rup-

Změna prodejní doby

Vydavatelství UP – prodejna učebnic a skript – upozorňuje, že z důvodu provedení fyzické inventury k 31. 12. 2003 a čerpání řádné dovolené bude v závěru roku 2003 a na počátku roku 2004 upravena prodejní doba následovně:

Pondělí 15. 12. 2003 – čtvrtek 18. 12. 2003 – otevřeno od 9 do 12 hod., odpoledne zavřeno.

Ve dnech 19. 12. 2003 – 7. 1. 2004 bude v prodejně skript z výše uvedených důvodů zavřeno.
-fm-

Upozornění redakce

Upozorňujeme, že do konce tohoto kalendářního roku vyjdou již jen dvě čísla ŽUP (uzávěrky 9. a 16. 12.).
Redakce ŽUP

Katedra Organické chemie PrF UP
ve spolupráci
s olomouckou pobočkou
České společnosti chemické
si vás dovolují pozvat na habilitační přednášku

**Acyklické nukleosidfosfonáty
aneb od chemie k medicíně,**

kterou přednese

RNDr. Antonín Holý, DrSc., Dr.h.c.,
z Ústavu organické chemie a biochemie
AV ČR Praha.

Přednáška se bude konat dne **9. 12. 2003**
v 16 hod. v učebně 31 Přírodovědecké fakulty UP,
tř. Svobody 8, Olomouc.

Olomoucká výzva jinak: Třikrát a dost

K padesátému výročí založení PřF

Jakým způsobem si o naší fakultě (PřF) poťazmo univerzité udělá obrázek zahraniční kolega? Přečte si seznam titulů osazenstva, jejich členství v odborných společnostech či jaké má univerzita „Zařízení a služby“ na internetových stránkách? Nikoliv. Nalistuje si na internetu databázi Web of Science (<http://wos.cesnet.cz> – a zvolí ISI Web of Science) a do volby „address“ zadá „Palacky Univ“. Projede všechny tři databáze pro přírodní, sociální a humanitní vědy, případně všechny databáze najednou. A pak provede totéž pro „Charles Univ“ nebo „Masaryk Univ“, univerzity srovnatelného stáří a tradice (na rozdíl od mladické „Univ S Bohemia“). Jistě: srovnání velice hrubé, zavádějící (různý počet pracovníků, zaměření a tradice v různých oborech atd.). Každopádně si myslíme, že je na UP hodně co zlepšovat. Co například?

Publikační limity pro každého – i s následky jejich nedodržení

Směrnice děkana PřF UP v Olomouci, oddíl „IV. Ukončení studia v doktorském studijním programu“, článek 7, odstavec 1. jasně uvádí: „...nejméně jedna z publikací musí být zveřejněna ve všeobecně uznávaném mezinárodním vědeckém časopisu, zpravidla v časopisu s nenulovým impaktovým faktorem.“ Vzhledem k tomu, že nemálo osob, jež doktorát na naší fakultě (univerzité) úspěšně obhájilo, „zpravidla“ žádná publikace hodné takového označení neměla (a to ani řadu let po obdržení nezaslouženého titulu), měl by být těmto osobám doktorský titul odebrán. Všem: doktorům, docentům, profesorům (pro ty platí publikační limity také). Každému stejným metrem. Skutečnost, že vůbec bylo rozběhnu (a úspěšně dokončeno!) doktorské/habilitační řízení některých osob, považujeme za totální selhání odpovědných osob (členů komisí apod.), a to bez ohledu na předpisy: ostuda by to byla i kdyby nebyly „impakty“ ve směrnici děkana vůbec zmíněny. Za zcela ostudnou pokládáme skutečnost, že řada doktorských (a dokonce i habilitačních!) prací má nižší úroveň než práce předložené pro získání magisterského titulu ve srovnatelném výzkumném směru (můžeme doložit konkrétními případy). Jiné řešení než odebrání nezodpovědně udělených titulů? Varianta b) samozřejmě existuje také: vyškrtnout pro mnohé publikačně neproduktivní zaměstnance nepohodlnou klauzuli o „nenulovém impaktovém faktoru“ (ostatně celý předpis je poněkud vágní – je sice uvedeno, že alespoň u jedné publikace musí být doktorand prvním autorem, ale není jasné, zda to má být právě u oné publikace impaktové; tak se může stát, že doktorát obhájí někdo s tím, že se v impaktové publikaci „přilepi“ svou práci třeba jen technického charakteru za něho, kdo skutečně bádá). PřF UP se pak může klidně zařadit svou odborností a fundovaností na úroveň vesnické malotřídky. Případně by se doktorské řízení mohlo zredukovat na udělení zápočtu za účast. Tak totiž řada doktorských řízení skutečně vypadá.

Publish or perish

Místo „Olomoucké výzvy“, která naši univerzitu v očích ostatní odborné veřejnosti pouze zesměšnila (soudě dle reakcí kolegů z jiných univerzit, s nimiž jsme mohli o problému diskutovat; požadavek vyšší finanční podpory nepůsobí dvakrát věrohodně, funguje-li univerzita jako neefektivní černá díra, která toho hodně spotřebuje, ale nic nevyprodukuje; vřele doporučujeme k přečtení http://pes.eunet.cz/clanky/2001/10/16671_0_0_0.html), by se měla především univerzita a její vedení samy snažit, aby si UP co nejdříve získala respekt jako UNIVERZITA – tedy elitní výzkové a odborné pracoviště, které není zdaleka pro každého. Univerzita hodná toho jména je především 1. továrnou na špičkové výsledky v oborech, které se na ní vyučují a 2. továrnou na špičkové absolventy, kteří opět produkují špičkové výsledky a vychovávají další absolventy (kteří mají opět produkovat špičkové výsledky a vychovávat své nástupce). Jak poznáme špičkové výsledky? Záleží na tom či výsledky; v každém případě však existují kritéria, jak ony špičkové výsledky poznat. Něco jiného budou u techniků, stavitelů či architektů (patenty, projekty, realizace) a něco zcela odlišného v uměleckých oborech (koncerty, výstavy). Vzhledem k tomu, že pracujeme na Přírodovědecké fakultě, máme ovšem na mysli něco jiného. V přírodních (ale třeba i lékařských) vědách jsou těmi špičkovými výsledky zejména impaktové publikace (nicméně i v humanitních a sociálních vědách existují desítky špičkových mezinárodních časopisů – opět <http://wos.cesnet.cz> –

a kdo místo nich publikuje v oblastních periodikách a sbornících, je přinejmenším podezřelý). Univerzitám se slabým publikačním výstupem se ostatně říká „učící univerzity“, což je odbornou veřejností chápáno spíše jako urážka. Aby se naše univerzita v zamýšleném rozdělení vysokých škol nedostala do této podřadné kategorie, je třeba rychle, razantně a jednoznačně jednat napravo. Naskytá se několik variant řešení. Nejrychlejší výsledky by nepochybně přinesl program označitelny jako „Třikrát a dost“. Odborný pracovník, který nebude za tři roky schopen vyrobit jedinou impaktovou publikaci (tedy publikaci, o její existenci se lze dovědět v zahraničí prostřednictvím internetové databáze Web of Science), by měl opustit své pracoviště po obdržení dopisu od vedení univerzity „Děkujeme za účast a sbohem“.

Pochopitelně existují i méně „drastické“, a tím pádem pomalejší způsoby naprawy neutešeného stavu UP. Např. na brněnské Veterinární a farmaceutické univerzitě dostávají pracovníci odměny dle impaktu časopisu, v němž publikují články. Publikačně neúspěšní (a chudí) pracovníci si rádi najdou lukrativnější obživu. Zrušení platové nivelizace, kdy schopný pracovník dostane o dva tisíce víc než neschopný, je podle nás jedním ze základních předpokladů zlepšení kvality pracovníků UP. Namítnete, že už teď může podle mzdového předpisu UP dostat kvalitní pracovník až 100% osobní příplatek, zatímco neschopná nemusí dostat nic. Ale děje se to?

Proč takový důraz na publikace? Většina látky vyučovaná na univerzitách (a všechna např. na přírodovědeckých fakultách) je výsledkem vědeckého bádání. Výzkum se žene vpřed milovými kroky, a stejně rychle se tedy mění i látka, která by měla být studentům předložena. Bohužel v České republice stále vycházejí učebnice, které by v tvrdé konkurenci na „západě“ nemohly vyjít snad ani před dvaceti lety (o tomto problému detailně viz: Konvička, M. & Grim, T. 1999: Etologie před kopernikánským obraťem. Vesmír 78(6): 335–336. VIZ: <http://www.zoologie.upol.cz/osoby/Grim/frankova.html>; GRIM, T. 2001: Etologie vs sociobiologie? Vesmír80(4): 230–232. viz: <http://www.zoologie.upol.cz/osoby/Grim/etolhotovo.html>). Kdo jiný než vyučující mají studenti seznámit s aktuálním stavem oboru? Jak je s aktuálním stavem poznatků mohou seznámit učitelé, kteří v oboru aktivně a kvalitně nepracují? Jak poznáme učitele, který v oboru aktivně pracuje? Podle deset let starého článku v okresním sborníku vlastivědného spolku Jindřichohradštska? Často se vyskytuje názor, že si máme na univerzitě dělit povinnosti – někteří mají bádát (tzv. vědeckí pracovníci) a jiní učit („učitelé“?). To je samozřejmě špatně. Z vlastní zkušenosti víme, že aktivní a publikující vědci mívají moderně pojaté přednášky nabitě nejnovějšími poznatky oboru, zatímco ti, kteří nepublikují a nebadají, mívají přednášky zastaralé a uvádějí v nich překonané údaje. Za co pak berou plat?

Evaluace pedagogů – nezbytná součást hodnocení
Je proto na čase na UP a obecně na všech univerzitách v ČR konečně zavést systém hodnocení učitelů, který je běžný ve vyspělých zemích (především pak v USA a Kanadě), a který spočívá v hodnocení vyučujících samotnými studenty (podobně jako systémem hodnocení pracovníků AVČR spočívá v evaluaci impaktů, citací a úspěšnosti v žádostech o granty). Kdo jiný, než studenti, by měl pedagogy hodnotit? V zámoří tento systém dobře funguje a je pilířem hodnocení pedagogů. Spočívá v tom, že studenti anonymně vyplňují před koncem přednášek jednoduchý dotazník-test (je zpracován univerzitou, přístupný na internetu a přednášející je ho i povinen studentům rozdat). Test obsahuje několik otázek,

kteří hodnotí kvalitu přednášky a práce přednášejícího. Je odevzdáván do krabice v učebně či na katedře. Testy sbírají a zpracovávají pracovníci univerzity k tomu určení. Výsledky jsou zveřejňovány a učitelé podle nich hodnoceni a odměňováni. Na základě zkušenosti ze zahraničí jsme přesvědčeni, že by nebylo těžké ani finančně náročné tento systém zavést. Chce to jen chtít. Pokusy zavést toto hodnocení kvality pedagogické činnosti u nás byly. Selhaly však, protože studenti ani učitelé nebyli na něco takového zvyklí. Je to věc nová a předpokládá určitý stupeň etiky lidského chování, který je ovšem v ČR obecně nízký. Proto zavedení tohoto systému vyžaduje trpělivost a důslednost a předpokládá určitý vývoj. Mysleme si, že trpělivost a snaha vyšších míst chyběla i proto, že tento systém by rychle odhalil, jak jsou některé přednášky nezajímavé, neprofesionální, obsahově zastaralé, přednášející neschopní či neochotní (nemotivovaní; také čím, že?) zajímavé přednášet či cvičit. Proto celkové hodnocení pracovníků univerzity by zahrnovalo jak hodnocení vědecké práce (podle publikací a ohlasů na ně), tak práce pedagogické, podle kvality přednášek. To by byl základ pro spravedlivé udělování osobních příplatků, pro odchod neschopných z univerzity, pro motivaci schopných, a konečně pro zvýšení společenské prestiže UP a jejich pracovníků.

Potenciálně dobré jméno UP

Neradi bychom vzbudili dojem, že uvedená kritika se týká všech pracovníků naší fakulty či univerzity. To v žádném případě: samozřejmě i UP se může pyšnit řadou skutečně kvalitních (přírodovědců; nemusíme jmenovat, každý je najde na WOS. Kritika se týká těch, které WOS (a vědecký svět) nezná a kteří svou neproduktivností kazí potenciálně dobré jméno naší univerzity.

Očekáváme, že se vedení fakulty a univerzity jednoznačně vyjádří k návrhům uvedeným v této výzvě a udělá vše pro zavedení evaluačního systému na základě pedagogického a publikačního výkonu pracovníků od 1. 1. 2004.

T. Grim, V. Remes, M. Krist, P. Kovařík, K. Weidinger (Katedra zoologie PřF UP), M. Fellner (Katedra buněčné biologie a genetiky PřF UP), T. Kuras (Katedra ekologie PřF UP)

Mezititulky redakce.

(Pozn. red.: Autoři zaslali text také děkanovi PřF UP prof. L. Dvořákovi a rektorce UP prof. J. Mačákové, je umístěn také na webových stránkách UP <http://www.upol.cz/var.php?pg=http://diskuze.upol.cz/>.)

Jubilea

Blahopřejeme!

Jako výraz ocenění své vědecko-výzkumné, pedagogické a organizační činnosti obdržela při příležitosti svého životního jubilea **doc. D. Koukalová, CSc.**, přednostka Ústavu mikrobiologie LF UP a proděkanka UP, zlatou medaili za zásluhu o rozvoj (Pro merit). Doc. D. Koukalová, CSc., je uznávaným odborníkem v oblasti vývoje a přípravy mikrobiálních vakcín. Zavedla do mikrobiologické praxe řadu nových metodik, které přispívají ke zkvalitnění péče o nemocné a spolu se svými kolegy vypracovala a uvedla do praxe nové výzkové předměty podstatně zkvalitňující výuku mikrobiologie.

-red-, foto -tj-

K ekonomickému postavení Filozofické fakulty na UP

Racionální dělení peněz na univerzitě je obtížné mj. proto, že každá fakulta má své významné odlišnosti, které dost dobře nelze ekonomicky srovnatelným způsobem hodnotit. V případě FF je to početnost oborů, které se zde studují, a tedy i financují jednou fakultou. Zatímco třeba právnické fakulty jsou jednooborové a lékařské nejvýše několikaoborové (s velkou příbuzností), FF „zastřešuje“ desítky rozdílných oborů. Každý z nich však musí mít samostatný tým pedagogů-odborníků, svoji odbornou knihovnu, společné přednášky pro desítky a stovky studentů jsou výjimečné. Centrálně stanovené koeficienty oborů (přesněji: studijních programů) však neberou do úvahy jejich velikost, „obecnost“ (medicína je mnohem univerzálnější obor nežli třeba nederlandistika) a na kterých fakultách se financují. FF je v tomto nejbližší situace na PdF.

A tak filologické obory mají přisouzen koeficient 1,2, který se letos zhruba rovná příspěvku na žáka na střední průmyslové škole, a ostatní obory na FF, včetně třeba psychologie nebo uměnovědných oborů jsou ohodnoceny nejnižším možným koeficientem 1,0 – vyjádřeno v korunách – tedy ještě méně nežli na průmyslovce (asi o 10 %). Může to fungovat? Situace všech FF je špatná, na FF UK dokonce ještě

o něco horší než v Olomouci. Zde je podle mého názoru skryta hlavní příčina na první pohled sotva pochopitelného ekonomického jevu. Olomoucká FF prodělala po roce 1989 největší expanzi z tehdy existujících fakult (vedle PŘF, LF a PdF). Nárůst počtu studentů podstatně předstihl růst počtu pracovníků: jestliže do roku 2002 vzrostl počet studentů na FF z 1 014 na 3 681, to je nárůst na asi 330 %, počet pracovníků (fyzických) ze 188 na 303, to znamená pouze na asi 160 %. Jinak řečeno: „produktivita práce“ na FF UP prudce vzrostla, patrně nejvíce ze všech tehdejších fakult. Rostou i další příjmy z grantů a výzkumných záměrů, FF má tradičně velké výnosy z doplňkové činnosti (loni téměř 6 milionů, jen o něco méně než LF). Výsledek? FF je dnes sice největší co do počtu studentů na UP, ale zároveň (společně s PdF) nejchudší, pokud jde o finanční prostředky na provoz včetně platů. Dlouhodobý trend přitom ukazuje trvalé zhoršování, a to navzdory tvrdým úsporným opatřením. Osobní ohodnocení pracovníků, příplatky za vedení a odměny jsou minimální, základní materiální provoz kateder se nouzově zajišťuje z grantů. Plošné odměny nebyly loni a nebudou ani letos. O podpoře studentů, pokud jde o náklady na praxe, exkurze, diplomové práce

apod., se už mnoho let ani neuvažuje. Každé ministerské zvýšení normativní částky na studenta, je-li provázeno zvýšením tarifních platů na UP, znamená pro FF paradoxně další nepřijemnosti. Poslední nadějí FF je to, že z projektu nazvaného Rozvoj veřejných vysokých škol – finanční podmínky a předpoklady vzejdou příznivější koeficienty jejich oborů.

Ekonomickou krizí zdejší FF navíc komplikují masivní odvody na tzv. centrální jednotky UP. Letos si FF po dělení neinvestiční dotace na provoz sice zdánlivě polepšila o slibných 8,65 milionu, ale zároveň na centrální jednotky jí bylo odpočítáno o celých 3,6 milionu více než loni. Letos FF odvádí na centrální jednotky už 22,4 % z celkové přidělené dotace, což je o dalších 1,6 % více nežli loni. Přitom po tomto dělení vstoupila FF do roku 2003 s nezajištěnými náklady na provoz ve výši asi 3,5 milionu, a to opět při drastických úsporných opatřeních.

Na AS FF se zabýváme finanční situací fakulty snad při každém zasedání a výsledkem je vždy znovu se potvrzující zjištění, že systém financování na UP (a vysokých škol vůbec) vytváří pro FF neperspektivní ekonomické prostředí, které je demotivující, znemožňuje příchod nejlepších mladých pracovníků a brání rychlému kvalifikačnímu postupu těch nynížších. Nedojde-li ke změně, můžeme se brzy obávat obdobných akreditačních potíží, jaké má nyní Právnická fakulta.

Dokončení ze str. 1

Doc. J. Štefanides, člen AS UP za FF

Vysoké školství zpopeněno

V tomto ohledu jsme skutečně unikátem, ovšem spodní hranice... řekl. Když se demonstrující průvod studentů, největší na Moravě od r. 1989, zastavil potřepti, přečetl zástupce posluchačů UP studentské prohlášení. V něm studenti zmiňovali mj. i špatné hygienické zázemí, zastaralé technické vybavení, nedostatečnost knižního fondu a hlasitě se dožadovali slibené záchrany od státu, a to v podobě dotace. Prach jsi a v prach se obrátíš, znělo na adresu vysokých škol.

Naposledy se demonstrující zastavili před samým „aktem zpopenění“, které proběhlo za zvuku umíráčku a všech pohřebních reliquií u sochy T. G. Masaryka před Pedagogickou fakultou UP.

Ostatky vysokých škol převezla olomoucká vysokoškolská delegace následující den (3. 12. 2003) ke zdem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

M. Hronová

RECENZE

K netradičnímu divadlu

Pod tímto názvem vyšla v těchto dnech v nakladatelství Pražská scéna (editor J. Dvořák) publikace T. Lazorčákové a J. Roubala, která mapuje netradiční divadelní aktivity na střední a severní Moravě, včetně Slezska, od šedesátých do osmdesátých let dvacátého století. Publikování odborné studie a abecedně uspořádaného hesláře základních informací o jednotlivých souborech předcházela mravenci práce heuristická. V rámci podobného výzkumu je mnohdy nesmírně časově náročné jen zjišťování jmen organizátorů, autorů, hudebníků, režisérů, o hereckých osobnostech nemluvě; ověřování základních dat o vývoji souboru, pátrání po dobovém hodnocení, po sporech se zřizovateli a přímo detektivní vyhledávání informací o stranických zákazech, které šly obvykle cestou státní správy. O tom, že by všichni další autoři, kteří budou využívat tuto bohatou databázi, citovali Lazorčákovou a Roubala jako zdroj svých informací (čímž by se rozrostl citační index autorů publikace *K netradičnímu divadlu*, která má 201 stran), si můžeme jako historiografové nechat pouze zdát.

Z hlediska v Žurnálu často diskutovaných „faktorů impaktu“ a „počtu citací“ máme takto koncipovaný výzkum pokládat tedy za bezvýznamný? Ani náhodou. Jen se musíme smířit s faktem, že pro habilitační i jiná řízení by měl větší význam jeden třístránkový článek v časopise *Česká literatura*, který má jako odborný časopis vydávaný AV ČR mezinárodní sledovanost IF.

Alespoň jednu citaci, i když neimpaktovanou, vám zkusím, pracovití kolegové, „přihodit“. Při dobré vůli by se to dalo počítat i jako osm citací.

„V dané oblasti to byla především Univerzita Palackého v Olomouci, která statutárně zajišťovala téměř plynulou, kontinuální činnost těchto souborů (aniž by přitom ovšem ‚své‘ soubory byla schopna ochránit před invencemi státostraničné kontroly)“ (2003: 22). Šlo o soubory: *Abeceda* (1962–1963), (2003: 79); *Zápalka – kabaret* (1963–1965), (2003: 174–176); *Soubor FF UP* (1970–1971), (2003: 152); *AD 74* (1973–1979), (2003: 84); *Divadlo za zrcadlem* (1981–1987), (2003: 118–119); *Malé „S“ divadýlko* (1981–1986), (2003: 132–133); *Revolver* (1987–1988), (2003: 142–143). Olomoučtí vysokoškoláci však spolupracovali i s řadou dalších souborů.

Doc. A. Štěrbová, CSC., FF UP

Drazí pozůstalí, dámy a pánové,

dnes jsme se zde sešli, abychom se rozloučili s naší drahou alma mater, českou univerzitou, po pěti stech šedesáti letech její existence. Za svého života byla často nepohodlná pro naše vládcy. A přiznejme, že nikoli neprávem. Vždyť reformátor Mistr Jan Hus byl rektorem pražské univerzity. Typickým exponentem vysokého školství byl i Komenský – raději popsal hromady papíru, místo aby s tím přestal, když mu vojáci ty nesmysly rozumně páliili.

Bohužel, český národ je od té doby těžce poznamenán – všichni znají Komenského, ale kdo dnes ještě zná Jana Šferyna, rozumného pražského politika, jenž byl proti zločinné defenestraci a dobrodružnému povstání, které následovalo? A těžce se provinili také studenti, kteří v roce 1989 ukončili pohodlný normalizační život.

Ač si to my, škůdcové české politiky, nezasloužíme, veřejnost má k nám úctu. Profesora Palackého si Češi zvolili za poslance, a za prezidenta pak starého profesora Masaryka.

Dokonce i náš současný prezident se raději nechal oslovovat akademickým titulem „pane profesore“ než politickým „pane poslanče“.

Drazí pozůstalí, tento týden začíná v adventní čas, v čas pokání. Přiznejme si, že naši poslanci nás vlastně chrání. Máme koleje, kde spolu v útulné komůrce mohou bydlet až čtyři studenti dohromady. Mají alespoň společnost, když osaměle blížíjí ze starých knih a sešitů. Proč bychom kupovali cizáckou literaturu, když staré dobré domácí učebnice jsou také plné papíru? Moudří poslanci nás nutí, abychom cvičili ruce při přepisování. Tak máme trochu pohybu – vždyť sedíme v přeplněných učebnách celý den.

A jak jsme nevděční! Dámy a pánové, uvědomme si, že ministerstvo školství zabere celých deset procent státního rozpočtu! Dámy a pánové, pár desítek univerzit spotřebuje téměř 20 miliard korun! Dvacet miliard, to je 22 % rozpočtu ministerstva školství a dokonce 2,2 % celého vládního rozpočtu na rok 2004! To si český stát přece nemůže dovolit!

Český národ vymírá. Rok co rok se rodí méně dětí. Kdo je vinen? Kdo jiný než české vysoké školství! Vždyť my jsme to zavinili, že mladé ženy studují, místo aby spořádaně seděly doma a rodily děti. Dokonce i ministerstvo vede žena! Přílišnou vzdělaností by český národ vymřel úplně. Rozpustil by se v Evropské unii, protože nerodí děti a mladí by raději chtěli do ciziny, místo aby řádně pracovali jako levná pracovní síla.

Kolegové, českému vysokému školství už došlo, že zavinilo všechna neštěstí českého státu. Tak udělalo jediný rozumný čin ve své šestistileté existenci – vyhladovělo a skonalo. Již nebude trápit politiky nehoráznou kritikou. Již nebude přetěžovat státní rozpočet.

Kolegové, dnes se rozloučíme s naším drahým zesnulým vysokým školstvím. Za chvíli jeho pozůstatky zpopeníme. Zítra je převezeme do Prahy, abychom je předali poslancům jako důkaz, že konečně budou mít klid. Již s námi nemusejí počítat...

Vyslovuji Vám svou soustrast a děkuji Vám za Vaši pozornost.

Tuto závěrečnou smuteční řeč přednesl bezprostředně před zpopeněním „ostatků“ českého vysokého školství předseda Akademického senátu FF UP dr. W. Engelbrecht.

Foto -tj-

Několik vzpomínek na obnovu univerzity v Olomouci po 58 letech /I/

Úvodem: Zpráva ČTK 17. 11. 1939

Pod jistou dobu se pokouší skupina českých intelektuálů v součinnosti s uprchlým exprezidentem Benešem menšími anebo většími akty odporu rušit klid a pořádek v Protektorátu Čechy a Morava. Bylo při tom zjištěno, že osnovatelé těchto aktů odporu jsou zvláště na českých vysokých školách. Protože se 28. října a 15. listopadu tyto živly daly strhnouti, aby násilně postupovaly proti jednotlivým Němcům, byly české vysoké školy uzavřeny na tři roky. Devět pachatelů bylo zastřeleno a větší počet účastníků vzat do vazby. (1 267 studentů).

Tak byla uzavřena i poslední existující fakulta olomoucké univerzity založené jezuiti v roce 1566, teologická Cyrilometodějská fakulta.

I. Praha – 1. světový studentský kongres

Brzy po ukončení II. světové války rozhodl se nově ustavený Ústřední svaz československého studentstva v Praze uspořádat koncem listopadu 1945, s vyvrcholením v Mezinárodní den studentstva 17. listopadu 1945, 1. světový studentský kongres. Byl ustaven organizační výbor Kongresu, kterému se podařilo přes ohromné objektivní poválečné obtíže s mezinárodní dopravou, stravováním a ubytováním delegátů záměr úspěšně uskutečnit. Přispělo k tomu úžasné pochopení vlády ČSR, primátora Prahy, velitele RAF, která vojenskými letadly svezla z celého světa všechny delegáty a naše nadšení. V organizačním výboru, jemuž předsedal můj kamarád a spolevěžeři z koncentračního tábora Sachsenhausen, tehdy JUC Vojtěch Jandečka, jsem měl na starosti Moravu, jmenovitě učení památky Jana Opletala a účast na vydání Almanachu 17. listopad. Podotýkám ještě, že na kongresem převzal záštitu prezident dr. E. Beneš.

II. Olomouc (schůze ve Slovanském domě, delegace do Prahy)

O požadavku obnovy staré olomoucké univerzity jsem se dověděl někdy v červnu od starého přítele mého otce Adolfa Kubise, který býval okresním tajemníkem Severomoravské Jednoty v Olomouci. Ten mne upozornil na neaktivnějšího činitele z řad olomouckých vysokoškoláků za obnovu univerzity Zdeňka Šprince, jehož jsem do té doby neznal. Někdy počátkem srpna 1945 za mnou přijel do Střelice a domluvil jsem se, že se pokusíme, aby jako součást 1. světového studentského kongresu bylo prohlášení vlády o obnově univerzity v Olomouci. Někdy v srpnu 1945 jsem se účastnil jako zástupce organizačního výboru kongresu velkého aktivu pořádaného Výborem pro obnovu univerzity ve Slovanském domě v Olomouci. Zde byli přítomni olomoučtí studenti vedení Zdeňkem Šprincem, zástupci kraje, okresu, města, různých organizací, primáři, lékaři olomoucké nemocnice (nejaktivněji vystupoval MUDr. František Lédl, ORL) a zástupci tehdy povolených čtyř politických stran. Zde byla ustanovena delegace, která měla v Praze získat definitivní souhlas vládních činitelů s obnovením olomoucké univerzity, který bude proklamován v rámci konání Světového kongresu studentstva. Delegaci měli tvořit: prof. ThDr. František Cinek, děkan teologické fakulty (vězněn v koncentračním táboře), zástupci studentů z Olomouce, jmenovitě Zdeněk Šprinc, Vladimír Mohapl a Staňa Kavanová, po jednom poslanci ze čtyř politických stran a já za organizační výbor kongresu. Pamatuji si, že za stranu národně socialistickou měl jet poslanec Kobylka, za sociální demokracie poslanec Skokánek, za KSČ krajský tajemník Jura Sosnar a za lidovce dr. Navrátil. Protože železniční doprava byla v té době ještě značně nepravdivá a vlaky byly úzasně přepřelně, zajistil jsem v rámci Kongresu u ministra dopravy gen. Hasala, který nám velmi vycházel vstříc, na sjednanou dobu zvláštní motorový vlak, tzv. Slovenskou strelu, která nás velmi rychle dopravila do Prahy. Ze zástupců politických stran se dostavil na nádraží v Olomouci pouze krajský tajemník KSČ a partyzán Jura Sosnar. Vedoucím delegace byl Monsignor ThDr. Cinek. Tato delegace, kde vedle postavy malého děkana teologické fakulty Cinka šel krajský tajemník KSČ, partyzán Jura Sosnar ve vysokých kanadách a v přepásaném koženém kabátě, doprovázená mladými studenty došla do parlamentu.

Parlament sídlil tak jak za první republiky v budově Rudolfiny a zasedal v té době stejně jako vláda nepřetržitě. Přijal nás předseda vlády Zdeněk Fierlin-

ger, olomoucký rodák, spolužák mé matky, s nímž se naše rodina dobře znala. Byl již o žádosti Olomouce informován a slíbil všestrannou podporu. Doporučil získat podporu předsedy strany národně socialistické Petra Zenkla a hlavně souhlas ministra školství Zdeňka Nejedlého. Čekali jsme na Zenkla v poslanecké kabině, kde jsme se setkali s rozjařeným Klementem Gottwaldem a museli s ním připít slivovici a zazpívat. Vzpomínám si, jak studentka Staňa Kavanová, pozdější manželka Zdeňka Šprince, mne požádala, abych jí ukázal a seznámil ji s Antonínem Zápotockým, s nímž jsem byl tři roky vězněn v koncentračním táboře Sachsenhausen. Zápotocký byl poslancem za KSČ a předsedou ÚRO (Ústřední rada odborů), mediálně velmi zpopularizován, ovšem na Moravě byl velmi málo známou osobností. Potkali jsme ho na chodbě. Když mne uviděl, byla jeho první otázka: Co tady děláš? Po mém vysvětlení, že chceme obnovit olomouckou univerzitu, dostal jsem jednoznačné stanovisko: „Kdybyste se na to vy..., teď potřebujeme uhlí a obilí, a ne nějaké inteligenty.“ Tož tolik Antonin Zápotocký.

Zdeňkem Nejedlým jsme byli přijati u ministerstvu školství v Karmelitské ulici na Malé Straně, tam kde ministerstvo sídlí dosud.

Monsignor Cinek s širokým prelátským kloboukem, jako spectabilis pan děkan si nasadil zlatý řetěz a oslovil Nejedlého krátkým latinským proslovem, v němž zdůrazňoval, že je to pro něj stejná čest, jako by byl před císařem. Debata v pracovně ministra byla velmi živá a dlouhá. Nejedlý se jen těžko dával přesvědčit o oprávněnosti Olomouce na obnovu univerzity. Chtěl mít univerzitu v Opavě, aby i Slezsko mělo svou vysokou školu. Po našich námitkách, že se jedná o obnovu staré univerzity a že by bylo vhodné i pro mezinárodní hodnocení obnovy demokracie v poválečném Československu obnovit univerzitu v kraji, odkud pocházela první studentská oběť nacismu, Jan Opletal. Právě 1. mezinárodní studentský kongres je k tomu vhodná doba, zaručující značnou publicitu a ocenění ve světě. Pan ministr po chvíli uvažování řekl, že vlastně ta Olomouc má již takový kulturní kořínek, má rozsáhlou studijní, univerzitní knihovnu. Připomněl, zřejmě svého známého, bývalého ředitele knihovny Bohuše Vybírala, který jí zvelebil a udržoval na vysoké úrovni.

A tak konečně pan ministr souhlasil a přislíbil, že záležitost neprodleně projedná ve vládě. Současně jsem jej požádal o jeho účast při proklamaci obnovy univerzity v Olomouci jménem organizačního výboru kongresu. Poděkovali jsme a Monsignor Cinek, jak děkan teologické fakulty v Olomouci, která nese jméno věrozvěstů Cyrila a Metoděje, což určuje, že udržuje styky s východem, ujistil pana ministra, že všichni budoucí teologové se učí rusky. Nemohu zapomenout na reakci pana ministra. Snad dojat si oťrel oči, podíval se na nás a prohlásil: „Souduzry, jak to bude krásné, až my Slované budeme jednou mluvit všichni jen rusky.“ Tož tolik Zdeněk Nejedlý.

Ze vzpomínek K. Sonntága na okolnosti kolem založení olomoucké univerzity po roce 1945 vybral a zpracoval

-pub-
Kuneš Sonntág junior je synem Kuneše Sonntága seniora, významného českého agrárního politika, národohospodáře a publicisty (1878–1931), který od roku 1919 do roku 1922 zastával poslanecký i ministerské postoje, poté působil jako statkář ve Střelcích. K. Sonntág junior se ocitl po uzavření českých vysokých škol po 17. 11. 1939 v koncentračním táboře, dostudoval až po roce 1945.
(Dokončení příště.)

Listopadová produkce

Fakulta tělesné kultury

Krobotová, M., Karásková, V.: *Kultura mluvního projevu učitele tělesné výchovy*. vyd., 94 s.

Filozofická fakulta

Blecha, I. (editor): *Fenomenologie v pohybu*. Sborník z konference. 1. vyd., 360 s.

Vičarová, E. (editor): *Hudba v Olomouci – Historie a současnost I*. In honorem Pavel Čotek. 1. vyd., 173 s.

Dvorský, P. (sopřádatel): *Metoděj Habán a český tomismus*. Sborník. 1. vyd., 167 s.

Vaněk, M. a kol.: *Orální historie*. Metodické a „technické“ postupy. 1. vyd., 79 s.

Francová, E.: *Cestovní ruch*. 1. vyd., 120 s.

Stoček, F.: *Li Po – Život v básních*. 1. vyd., 328 s.

Peprník, J.: *A Guide to American Studies*. (A Guide to the U.S.A. II). 1. vyd., 255 s.

Bauerová, H.: *Texty ke studiu staroslovenštiny se slovníčkem*. Dotisk 4. nezm. vyd., 119 s.

Lékařská fakulta

Malinský, J., Lichnovský, V.: *Přehled embryologie člověka v obrazech*. Dotisk 2. přeprac. vyd., 177 s.

Šimánek, V. (editor): *AUPO. Biomedical Papers*. Volume 147, Number 1. 1. vyd., 115 s.

Zlámal, J., Ulrich, M.: *Základy ekonomie pro management zdravotnictví*. Dotisk 1. vyd., 200 s.

Pedagogická fakulta

Kratoška, J., Steigl, J.: *Integrovaný pohled na člověka*. Sborník referátů z konference s mezinárodní účastí. 1. vyd., 187 s.

E-pedagogium. 2. mimořádné číslo/2003. 1. vyd., 46 s.

Kol. autorek: *Materials and Tasks for Distance Students*. 1. vyd., 111 s.

Programy celoživotního vzdělávání. 1. vyd.

Přírodovědecká fakulta

Švrček, J.: *Úvod do kombinatoriky*. 1. vyd., 76 s.

CDV

Menšík, F. (hl. red.): *Vzdělávání pracovníků ve veřejné správě*. V. konference. Sborník. 1. vyd., 186 s.

VUP

Šimek, D., Zeman, B.: *Po tichu*. 1. vyd., 54 s.

Ostatní

Jansová, D. (ed.): *I. konference k problematice integrace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do mateřských, základních a středních škol a školských zařízení*. Sborník. 1. vyd., 119 s.

-kop-

Poznámka

Promoce

Promoce absolventů doktorského studia a předání jmenovacích diplomů novým docentům tradičně slavnostním způsobem jsou aktem autonomní sebeobnovy univerzity, projevem generační kontinuity univerzitních aktivit, programů, záměrů a idejí usku-tečňovaných již 14 let svobodně a bez vnějšího vměšování. Kdo z právě jmenovaných docentů a doktorů by mohl mít v tu chvíli důvod ke vzpomínce na to, jak neblahá, mocná a účinná byla politická intervence orgánů KSČ do života univerzity, jejich fakult a jednotlivých pracovníků před listopadem 89? Mají před sebou život v otevřené společnosti země Evropské unie. Mnozí z nich jsou pracovníky naší univerzity a mají osobní zkušenost ze studijních pobytů na zahraničních pracovištích. Vidí za hranice českého dvorečku, srovnávají a hodnotí. Jsou nadějí pro univerzitu a její způsobilost ke změnám v duchu produktivní mezinárodní spolupráce a programové integrace v evropském prostoru. Pro dynamické a iniciativní osobnosti nastupující generace vysokoškolských pedagogů s tvůrčími ambicemi je tu velká šance. Kolik je takových mezi těmi, co ještě stojí v talárech na pódiu v aule FF UP (21. 11. 2003)?

-mh-

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /IX/

„Ne,“ řekl Robert, který už dorazil ke dveřím Karinina pokoje. „Ale to je nápad. Karin, pokud přijdu s doprovodem, tak mě zachraň, ano?“

„Já teď úplně nerozumím.“

„Až k tomu dojde, tak budeš už vědět, co se děje. Tak se tedy uvidíme!“

Streit zanechal Karin poněkud ohromenou, projel si rukou vlasy a šel pak kvapně do svého pokoje. Po chodbě už mu Eva šla vstříc. Evidentně už marně klepala na jeho dveře.

„Zdravím, Evo, to jsem rád, že vás vidím. Musím se omluvit, trochu jsem se opozdil. Čekala jste dlouho?“ Streit odemkl dveře a pozval Evu do místnosti.

„Ne, já jsem právě přišla a chtěla jsem vás jít hledat do jídelny. Všechno jsem sehnala.“

„Dobře.“ Streit sebral z křesla kabát, aby tak Evě nabídl volné místo k sezení. Mezitím Eva otevřela naditou aktovku a začala její obsah vyklízet na malý stolek před křeslem.

„Přinesla jsem vám všechny monografie, vědecké články jsem jen zkopírovala, jinak by toho bylo moc. Habilitační práce Karla Veselého je můj vlastní exemplář. Daroval mi ji, samozřejmě na mé vlastní přání.“

„Nádhera. Ale nechcete se posadit, Evo?“

„Děkuji, ale trochu spěchám. Mám ještě schůzku s jednou kamarádkou. Jestli mě už nepotřebujete, chtěla bych hned jít.“

„To je ale škoda. Víte, Evo, obávám se, že jsem k vám byl příliš strohý. A takřkajíc na udobřenou jsem vás chtěl pozvat na večeři. Soukromě jsme si ještě neřekli ani slovo a bylo by mi opravdovým potěšením, strávit večer s tak atraktivní a šarmantní mladou dámou.“

„To je od vás velmi milé, pane Streite, já bych s vámi ráda povečeřela, ale jak jsem říkala, mám bohužel schůzku. S kamarádkou.“

Teď už zase lhala, pomyslel si Streit. Přece jen ale nebyla úplně proti, a to už se bál, že to s touto atraktivní a šarmantní mladou dámou přehnal. „Dnes je v Jazz Tibetu koncert. Třeba budete mít chuť a později se zastavíte? Byl bych velmi rád.“

„Možná, pane profesore Streite. Teď ale už musím jít.“

„Jistě. A ještě jednou vám děkuji, Evo. A nezapomeňte na Jazz Tibet Club?“

„Jak jsem říkala, možná,“ řekla a usmála se na Roberta.

Streit se teď zvědavě chopil publikací. Začal nejdřív práce třdit podle autora a data vydání. Nejprve tu byly Berkovy práce. Jeho disertace zřejmě za komunistů

(Pokračování příště.)

„Nic, co bych už nevěděl.“

„Takže taky tápou ve tmě?“

„Myslím, že jo. Ale já nemluvim ani slovo česky a měl jsem dojem, že Eva nepřekládala všechno tak, jak to ten policista říkal.“

„No jo, ale ona asi těžko překládala špatně, nebo si to myslíš?“

„Ne, ne,“ odpověděl Robert, „to ne, ale nějak svým způsobem dokázala zabránit skutečnému rozhovoru. Nějak nejsem z Evy moudrý. Znáš ji vůbec blíž?“

„Vůbec ne. Nemáme nic společného, Eva vyučuje sice jedno nebo dvoje gramatická cvičení, ale jako doktorandka patří ke kolegiu jen napůl. Například nezkouší a spolu se potkáme jen nanejvýš na chodbě.“

„Už rozumím.“

„Máš podezření, že má něco společného, totiž že... Já si ale nedovedu představit, proč zrovna ona.“

„Ano, proč? Víš, Heimann mi dnes dost zřetelně potvrdil tvoje podezření. Eva měla skutečně s Hermannem poměr. Přesto nevidím široko daleko žádný motiv, mimochodem u nikoho. A to je to nejdůležitější, motiv.“

„Motiv a příležitost. Už jsem také o tom přemýšlela, sama totiž nemám žádný alibi.“

„Alibi,“ řekl Robert pomalu, „nás dál nedovedou.“

„Jak to myslíš?“

„Ze dvou tuctu členů katedry nemají alibi jedině čtyři osoby. Ty, pak profesor Berka, dr. Novák a Jochen Heimann. Ty si připravuješ vyuku, Berka je na procházce se psem, Novák hraje na fagot a Heimann hlídá děti. Myslím si, že to je všechno naprosto věrohodné. Sám bych pro většinu večerů normálního pracovního týdne nedokázal uvést žádné alibi. Kdo nemá rodinu nebo stálý vztah, je prostě většinou sám a pak pracuje, a nebo tráví večer s pytlíkem chipsů u televize. Chybějící alibi ještě nedělá nikoho podezřelým. Naopak ale existuje tolik možností. Možná policie pořádně nehledala a někde existují falešná alibi. Nebo Evin bývalý mileneček zabije Rosenbauma ze žárlivosti, nebo skatoví spoluhráči toho lingvistického asistenta, jak se jenom jmenuje, zapomněl jsem to jméno, něco na ‚Ha‘?“

„Dr. Hašek?“

„Přesně. Čili tito spoluhráči zabijí Rosenbauma společně, co já vím, třeba jsou to radikální antisemité. To je samozřejmě všechno nesmysl, ale chápeš, dál se dostaneme, jen když budeme něco vědět o motivu. Příležitost je podřadná.“

„Zřejmě máš pravdu. Ale nehleď k těm antisemitským hráčům skatu, proč by nemohla být motivem například právě žárlivost?“

36

33

STUDENTSKÁ RUBRIKA

VI. European Student Convention: „We are the right generation to be Europeans.“

Ve dnech 23. až 26. 10. 2003 pořádal ESIB, sdružení evropských studentských organizací, zastřešující 50 národních studentských unií z 37 zemí světa (www.esib.org), na univerzitě v Palermu VI. European Student Convention. Jejím hlavním tématem bylo „The Role of Higher Education in the Knowledge-based Society: objectives for 2010“. Já jsem měl možnost se této akce za Studentskou komoru Rady vysokých škol zúčastnit.

V průběhu čtyř dní bylo uspořádáno několik plenárních diskusí i workshopů. Základním problémem byl sám pojem Knowledge-based Society a jeho obsah. Diskutoval se i průběh Boloňského procesu, vytváření jednotného evropského prostoru vědy a výzkumu, politiky GATS, WTO, Komise EU, Rady Evropy, UNESCO, Světové banky a Asociace evropských univerzit v oblasti vysokého školství. Zabývali jsme se i významem kritického myšlení při zpracování množství informací, které je v dnešních dnech k dispozici.

Vzhledem k tomu, že probíraná problematika dotýkající se vysokého školství byla značně široká, rád bych zde vyzdvihl myšlenky a informace, které se mi zdály být nejzajímavějšími.

Největší diskuse probíhala o obsahu pojmu Knowledge-based Society. Účastníci se rozdělili do dvou skupin. Jedna zastávala názor, že Knowledge-based Society je pojmem se zcela nově definovaným obsahem. Druhá, ke které jsem se připojil i já, ale která byla ve výrazně menšině, tvrdila, že každá společnost (mysleno stát) je založena na kultuře, vycházející z poznání jejích členů. Proto pojem Knowledge-based Society nevyjadřuje žádaný obsah a byl zvolen nevhodně. Knowledge-based Society byla většinou myšlena jako množina, která v sobě zahrnuje vše knowledge-based, jako je i Knowledge-based Economy. Zdá se mi však, že Knowledge-based Economy je narozdíl od Knowledge-based Society pojmem s jasným a určitým významem. Knowledge-based Society měl podle většiny vyjadřovat společnost, která je založena

na schopnosti jedinců pracovat s informacemi a využívat je k prospěchu celé společnosti a jejímu rozvoji. Měli by být aktivními občany. Idea pěkná, ale určitě ne zcela všichni mají zájem být takovými členy společnosti. A to i tehdy, pokud pojem aktivní občan omezuje jen na ochotu účastnit se veřejného života, nikoli jej tvořit. Spolu se slovnickým studentem, se kterým jsem bydlel na hotelovém pokoji, jsme proto jednou před tím, než jsme usnuli, vytvořili jinou, poněkud skeptickou definici Knowledge-based Society, která by se určitě Evropské komisi nelíbila – „direct link to God“.

Velmi častým tématem, které bylo přímo či nepřímo zmíněno účastníky diskusí, bylo postavení studentů na vysokých školách. Snad nejlepší myšlenkou, která byla vyřčena studentem práv palermské university, bylo, že „we are citizens of university, not customers“. Odráží to i většinový názor, že studenti jsou nejdůležitějšími členy společnosti university, a měli by být těmi, kdo ovlivňují skladbu předmětů a jejich vzájemný poměr. Studenti ale samozřejmě zároveň přijímají odpovědnost za kvalitu university.

Probíraným problémem bylo i vzájemné postavení veřejných a soukromých vysokých škol. Vysokoškolské vzdělání je významnou investicí společnosti do jedince. Mělo by být dostupné pro všechny, kteří o něj projeví zájem a jsou ho schopni dosáhnout. Takovéto vzdělání by mělo být dostupné právě na veřejných vysokých školách, které musí být dostatečně kvalitní. Jejich doplňkem, poskytujícím vzdělání lidem, kteří z různých důvodů nemohou či nechťejí studovat na veřejných vysokých školách, by měly být školy soukromé. Základním problémem ale je, kde získat dostatek prostředků, aby veřejné vysoké školy mohly tuto funkci plnit. Až na výjimky lze situaci v evropských zemích rozdělit na dva případy. Země, které vysokoškolské vzdělání poskytují zdarma, ale počet studentů omezují přijímacími zkouškami, a ty země, které umožňují získat vysokoškolské vzdělání všem zájem-

Dokončení na str. 10

V minulém čísle Žurnálu UP jsme uvedli v následující pozvánce několik chybných čísel; nyní tedy celý text publikujeme znovu a tentokrát správně:

IV. mezioborové setkání mladých biologů, biochemiků a chemiků

Ve dnech 9. 6.–12. 6. 2004 se v hotelu Devět skal (chráněná krajinná oblast Žďárských vrchů) uskutečnila IV. Mezioborová konference mladých vědeckých a výzkumných pracovníků z oborů chemie, biochemie, molekulární biologie a dalších příbuzných oborů.

Konference se mohou účastnit vědci a výzkumní pracovníci mladší 35 let (ročník narození 1969 a mladší), jejichž domovské pracoviště se nachází na území České republiky. Přihlášky a jednostránková abstrakta v elektronické formě (formát MS Word document) je nutné zaslat do 31. 1. 2004 na adresu mfusek@europe.sial.com (nebo na poštovní adresu Sigma-Aldrich, s. r. o., M. Fusek, Pobrežní 46, 186 28 Praha 8). Z došlých přihlášek a abstrakt vybere odborná komise do 27. 2. 2004 účastníky konference, které bude posléze informovat. Abstrakta přijatých prací (přednášející, poster, a náhradníci) budou otištěna v Chemických Listech (formát podle požadavků Chemických Listů <http://chemicke-listy.vscht.cz>).

V závěru konference budou uděleny dva granty (jeden v oboru organická chemie a příbuzné a druhý v oboru biochemie, molekulární biologie a příbuzné) v hodnotě 50 000 Kč na volný nákup zboží od firmy Sigma-Aldrich.

Ubytování, stravování (kromě nápojů) a doprava autobusem z Prahy a zpět zajištěny.

-red-

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /IX/

„Samozřejmě, vyloučit to nelze. Zdá se, že Heimann a profesor Berka něco v tom smyslu připouštějí. Přemýšlel jsem o tom cestou domů. Víš, neumím si představit, že by Evin bývalý milenec začal po několika měsících tak žrát na muže staršího o 40 let, že by ho chladnokrevně a úmyslně zabil. In flagranti a možná v afektu, ale takhle? Tomu nevěřím. Spíš jsem pořád ještě přesvědčen o tom, že klíčem může být Hermannova práce.“

„Proč pořád ještě?“

„Heimann tvrdil, že tu Hermann vůbec vážně nepracoval. Tedy ne vědecky. Prý se úplně odvázel v poměru k Evě.“

„Ale já jsem přece profesora Rosenbauma často viděla u počítače.“

„Ano, jistě. Eva mi to taky říkala. Dokonce prý Hermann často pracoval večer. A na začátku to určitě taky tak bylo. Ale právě ta práce večer. Nikdo už na univerzitě není, jen Hermann a Eva. To už zavání po alibi. Teď mě napadá, víš, jak dlouho, tedy odkdy jsou ti dva... spolu?“

„Přesně samozřejmě ne. Já jsem Evu viděla poprvé před kolejem tak uprostřed posledního semestru.“

„Tak to tedy bylo tak koncem října?“

„Asi tak, ano.“

„To byl Hermann asi tak šest týdnů v Olomouci. V prvních týdnech se určitě pořádně k práci nedostal. Zvykal si a tak dále. Ještě se samozřejmě podívám na tu Pavlovu disketu, ale tak jak to vypadá, mohl by mít Heimann pravdu. Ale to není vůbec rozhodující. Hermann mohl například náhodou objevit nějaký případ plagiátorství. Na to není nutně třeba nějak vážně vědecky pracovat.“

„To je oblíbený motiv, aspoň tedy v detektivkách z univerzitního prostředí.“

„To jsem si právě také myslel,“ přiznal Robert. Ale napadla ho ještě jiná myšlenka. „Ještě jeden detektivní nápad, Karin. Profesor Berka měl za komunismu zákaz vykonávat své povolání. Ale co bylo vlastně s ostatními kolegy a kolegyněmi?“

„No, to je tedy skutečně zajímavý úhel pohledu,“ odpověděla Karin, která si tuhle otázku položila již na začátku své působnosti v Olomouci před rokem a půl. Její předchůdce coby Lektor DAAD jí vyprávěl, co ještě věděl od starších studentů. „Kromě profesora Berky, dr. Nováka a dr. Vondráčka přišli všichni kolegové teprve po převratu ze škol, respektive tu studovali. O profesoru Berkovi víš. A dr. Vondráček, to nevím. Už jsi se s ním seznámil?“

„Ale ano,“ Streit krátce vyprávěl Karin o jejich setkání.

„Skvěle. To k němu sedí. No, v rozhovoru s ženskostí ho člověk nesmí rušit.“

„A co tomu říká pomlouvační kancelář?“

34

„To je program, Roberte, který plní dlouhé večery,“ smála se Karin. „Dřív to vedl asi dost peštre. Ale popravdě řečeno si myslím, že to jsou skutečně jen pomluvy. Na svůj věk vypadá docela dobře a je také pravda, že se studentkám občas dívá na nohy, ale že by je hned houfně tahal do postele, to považují přece jenom za přehnané.“

„A kolik je vlastně Vondráčkovi?“

„Kolik mu typuješ?“

„Kolem pětapadesáti.“

„To není vůbec špatné. Je mu 59. Ale abychom se vrátili k jeho minulosti. Za komunistů sice nebyl zakázán, nesměl se ale habilitovat.“

„A Novák?“

„No, dr. Novák je zvláštní případ. Zřejmě nikdy nebyl ve straně nebo tak něco, přesto mohl neomezeně pracovat, i víc než to, směl dokonce cestovat.“

„I do západního Německa?“

„O tom jsem nic neslyšela. Víím jen, že byl vícekrát ve Finsku a jednou ve Švédsku.“

„Tak jak to říkala Eva...“ Streit se podíval na hodinky. „Eva, na tu jsem úplně zapomětl, chtěla mi opatřit ještě několik knih. Budu tedy muset chtít nechtít jít. Přesto bych ještě rád věděl, co si myslíš o dr. Novákovi?“

„Dr. Novák,“ odpověděla Karin, „je zvláštní týpek, vždy se tu tak nějak trochu plazí kolem. No, já ho znám samozřejmě jen málo a pokud na té komunistické historii něco je, pak má určitě i termnější povahové stránky, ale nezdá se mi být ten typ, který by někoho zabil lahví. Nikdy v životě! Pokud vůbec, tak sám potají něco kuje, chápeš?“

„Ano, myslím, že ano. Ale vraždu jedem nebo něco takového bys mu ale uvěřila, ne?“

„Nechtěla bych dr. Novákovi křivdit. Jak jsem říkala, pokud vůbec něco, tak něco takového, ano.“

Streit se zvedl. „Děkuji ti za informace a samozřejmě za kafe.“

„Není zač. Jo, chtěla jsem jít pak do Jazz Tibetu. Hraje tam jedna švýcarská jazzová skupina, zapoměla jsem teď název, každopádně mají být dost dobří, kromě toho je to velmi příjemná hospoda. Nemáš chuť?“

„To je od tebe milé, Karin. Ale myslím, že bych se měl dnes večer postarat o publikace členů katedry.“

„Škoda. No, možná pak později dorazíš. Vsadím se, že jsi pořád ještě nepil české pivo?“

35

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

8. PROSINCE

Vánoční koncert. J. Chaloupková – zpěv, B. Wright – loutna. UC UP, Kaple Božního těla, 19 hod.

Prázdný prostor. Režie O. Smilková. UC UP, divadelní sál, 20 hod.

9. PROSINCE

PhDr. M. Bek, PhD.: Alexander Zemlinsky a jeho opera Florentinská tragédie. Seminář. UC UP, posluchárna R. Smetany, od 11.30 do 13 hod.

Ohraničenost řešení singulárních diferenciálních systémů na polopřímce. Prof. I. Rachůnková, DrSc. (PřF UP). Seminář z diferenciálních rovnic. PřF UP, Tomkova 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod.

Mgr. J. Kühn (PřF UP). **Zobecnění GMV – algebr.**

Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF UP, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

Předvánoční koncert studentů Katedry muzikologie FF UP. UC UP, Kaple Božního těla, 19 hod.

10. PROSINCE

Pěsti v kapsách (1966, M. Bellocchio). Filmový klub, Pastičke filmz, filmový sál UC UP.

11. PROSINCE

Mgr. J. Kaulfussová: Orofaciální masáž jako speciálněpedagogická technika. Přednáška. Aula PdF UP, od 10 do 14 hod.

Předvánoční koncert. Sólisté opery MDO, klavírní doprovod M. Jedličková, UC UP, Kaple Božního těla, 18 hod.

12. PROSINCE

GDO? Výstava grafického designu. UC UP, foyer divadelního sálu, 17 hod.

12.–14. PROSINCE

Přehlídka animovaného filmu Olomouc 2003. Filmový a divadelní sál UC UP, 10–02 hod. (více na www.pifpaf.cz).

14. PROSINCE

Adventní koncert. Přerovský kůrový sbor. Kaple Božního těla, 19.30 hod.

-red-

VI. European Student Convention...

cům, ale s podmínkou, že budou platit školné. Co se na každém z modelů studentům nelíbí, není nutně vysvětlovat. V ideálním případě by mělo být vybírání školného praktikováno jen na soukromých školách a na veřejné by měli mít přístup všichni zájemci.

S problematikou financování univerzit souvisí i otázka financování výzkumu na nich. Kromě státních prostředků, které by měly být samozřejmostí, je nutné zdroje získávat i v komerční sféře. Neshody však panovaly ve způsobu, jak by měly být finance jednotlivým univerzitám rozdělovány. Negativně byl zmiňován americký model, který z vědy a výzkumu na vysokých školách dělá čistý obchod. Je sice efektivní, ale nerespektuje jedno ze základních poslání universit, všeobecně obohacovat společnost. Proto bylo i rozdělování prostředků vysokým školám na základě soutěžení s výsledky jejich výzkumu, shledáno jako nepřijatelné. Vitězily by totiž ty výzkumy,

jejichž výsledky je možné nejlépe prodat, nikoli ty, které svými výsledky nejvíce prospívají společnosti. Navíc pokud by taková soutěž měla existovat, musela mít takový počet omezení, že by již přestávala být soutěž.

Účast na konferenci pro mne byla velkou zkušeností a zdrojem mnoha otázek a několika odpovědí. Pořádání takových akcí je důležité nejen pro to, aby bylo dosaženo nějakých konkrétních výsledků, ale zejména pro to, aby studenti z celé Evropy měli příležitost sdělovat si zkušenosti ze svých zemí a vzájemně je porovnávat. Pokud budete mít jakékoli dotazy, pošlete mi je na můj e-mail. Nakonec jsem si nechal myšlenku, kterou pronesl jeden z organizátorů setkání, Antonio Cioffi: „We are the right generation to be Europeans.“ Snad má pravdu.

M. Kohajda, kohajda@pfnw.upol.cz

Dokončení ze str. 9

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Prolomení bariér

„Většinu výzkumu platí občané, a proto se vědci musí postarat o to, aby jejich výzkum byl srozumitelný, dostupný, odpovědný vůči veřejnosti. Některý výzkum vyžaduje spolupráci mezi akademickou komunitou a byznysem. Tuto realitu musejí vědci i instituce akceptovat.“

Transdisciplinární věda je efektivnější než ostatní formy vědy, protože překračuje meze, které vznikají historickými náhodami, politickými hranicemi, geografickou izolací či kontraproduktivními sociálními a výchovnými hranicemi.

Jestliže se chceme plně těšit z dobrodiní vědy, pak musíme zajistit, aby se silněji prosadily vazby mezi různými disciplínami, institucemi, komunitami, národy, vědci a veřejností.“

Prof. A. C. Rooseveltová (USA)
(Výňatek z článku, Vesmír 82, listopad 2003, str. 657.)